Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 99 (1349) ♦ Субота, 1 червня 1996 року ♦ Ціна договірна

Разом — у «трикутнику» миру

Сьогодні завершується триденний офіційний візит в Україну делегації Національної Ради Австрійської Республіки на чолі з Головою НР Хайнцем Фішером. Парламентарії з Австрії зустрілися з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, головою Комісії ВР у закордонних справах і зв'язках з СНД Борисом Олійником, Президентом Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком, керівниками Національного банку, парламентаріями. У програмі візиту також поїздка до Чернівців.

(Закінчення на 2-й стор.).

В Європу біжимо попереду паротяга

31 травня — 1 червня у Відні проходить чергова сесія Центральноєвропейської Ініціативи (ЦЄІ) на рівні міністрів закордонних справ, у порядку денному якої — офіційний вступ України до цієї організації.

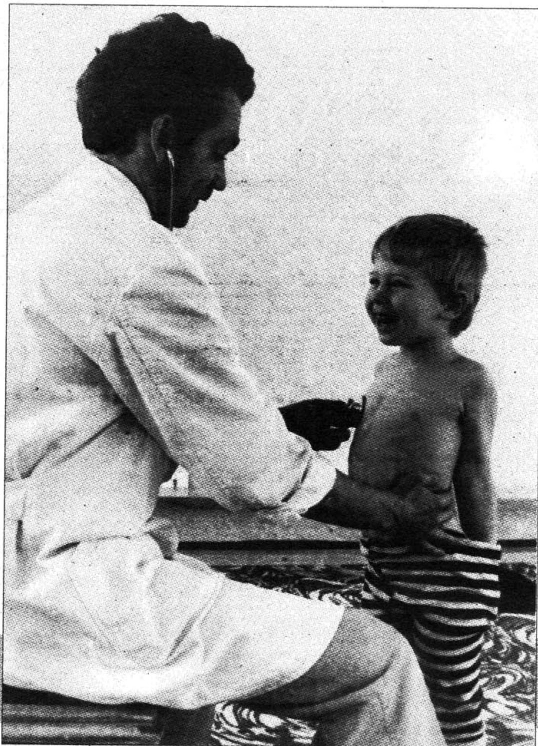
На думку начальника управління європейського регіонального співробітництва МЗС України Олександра Купчишина, членство у ній можна розцінити як ще одну сходинку на шляху до участі в інших європейських структурах, зокрема ЄС та ЗЄС. «Але діяльність ЦЄІ базується не лише на політичних принципах, — повідомив пан Купчишин. — ЦЄІ займається конкретними програмами економічного та науково-технічного співробітництва. Саме це нині необхідно Україні. Слід також додати, що у процесі вступу в Ініціативу Україна випередила всі країни колишнього Радянського Союзу».

До відома журналістів, акредитованих при Верховній Раді України

Прес-служба Верховної Ради України повідомляє, що наступне пленарне засідання п'ятої сесії Верховної Ради розпочнеться 4 червня цього року о 12 години.

Прес-служба Верховної Ради України.

"Такі ось хлопці світ цей перероблять"

Людмила КОХАНЕЦЬ, Юрій ВЕНГЕРЕШ, Валерій ІНЮТІН (фото), «Голос України»

Світ, у якому «Кричали «біс» пишались зробленим Прогрес любили над усе Летить лелека над Чорнобилем нікому діток не несе». А тут, поза зоною відчуження, «чи людством бути люди ще спроможні? Демографічні вулики гудуть, а стільники розтоптані й порожні». Ось наш спадок тобі, майбутнє: живи, виживай, рятуйся.

Міжнародний день захисту дітей супроводжує вже не одне покоління. Любов'ю, тривогою, фальшю затертої, як доперебудовний п'ятак, від частого вжитку фрази «Дітям — усе найкраще». А що найкраще — елітний вуз чи «Снікерс» на свято, «Роллс-Ройс» чи штанці, придбані за безцінь на барахолці? А може, дозиметр на кожну юну душу населення? Міряйте, дітки, дозу «тотального спустошення душі».

Ми можемо зробити для дітей тисячу справ: не спати над хворими, забавляти телеприставкою «Денді», годувати, вдягати, вчити, витирати сльози, водити до лікаря... Можем обігріти замурзане старченя стотисячною банкнотою і відгукнутися на черговий заклик «допоможіть на операцію за кордоном». Ми можемо майже все... крім відтворення «стільників».

Хлопчику, ти повинен цей світ перебороти. В ньому ще можна вижити — жити вже неможливо. Порятуй нас, скалічених жертв духовних чорнобилів. І пробач, що в твій день ми шукаємо захисту в тебе — у себе не знайшли.

Сьогодні — Міжнародний День захисту дітей

Для ЧАЕС потрібен механізм. Фінансування

5 червня у Києві планується зустріч експертів країн «великої сімки» з проблем закриття Чорнобильської АЕС і реформування енергетики України.

Для вироблення позиції України на переговорах Президент України Леонід Кучма зустрівся з міністром охорони навколишнього середовища і ядерної безпеки Юрієм Костенком.

На зустрічі наголошувалося про необхідність розробки чіткого механізму фінансування робіт, зокрема з реконструкції об'єкта «Укриття» над зруйнованим 4-м блоком ЧАЕС, а також забезпечення гарантій надійного соціального захисту працівників атомної станції, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Увага! Пільгова передплата!

Друзі! Є ще одна приємна новина! Відкрито пільгову передплату нашої газети для студентів, учнів, ветеранів і учасників війни, пенсіонерів, багатодітних сімей, учасників бойових дій та осіб, що мають статус ліквідатора аварії на ЧАЕС.

Передплатна ціна: на 6 місяців — 900 тис. крб., на 3 місяці — 450 тис. крб., на 1 місяць — 150 тис. крб. Індекс українського варіанта — 40224, російського — 40223 (телеграма вузлам зв'язку за № 17-98 від 29.05.96 р.). Якщо передплатите «ГУ» на півроку, ви станете учасником розіграшу нашої лотереї.

Є приємна новина!

«Голос України» знову проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам (перших 27 ми вже назвали в попередніх номерах):

28. Полтавському облагропостачу (генеральний директор, народний депутат України ПетроКівшик) — товари побутового призначення.

29. Полтавському комбінату будівельних матеріалів (директор Анатолій Груник) — сувеніри з кераміки.

30. Полтавській обласній дирекції Укрсоцбанку (директор Валентина Журавльова) — грошові призи по 1 млн. крб. 20 призів.

31. Відкритому акціонерному товариству «Полтавафарфор» (голова правління Микола Клочко) — сервізи фарфорові — чайні, кавові.

Друзі! Ви станете учасниками розіграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «ГУ» на півроку. Затим надсилайте до редакції листівки із позначкою «Лотерея «ГУ-96», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці червня 1996 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

Візит тижня

Людмила ФІСЮН, «Голос України»

РАЗОМ – У «ТРИКУТНИКУ» МИРУ

(Початок на 1-й стор.).

У дружній діловій бесіді з паном Фішером Голова Верховної Ради України Олександр Мороз висловив сподівання, що під час переговорів між парламентаріями України та Австрії не буде жодних суперечностей. Адже наші країни поєднує важлива спільність: входимо до «трикутника» позаблокових держав у Європі.

Після розпаду Варшавського Договору колишні його члени прагнуть вступити до НАТО. Серед претендентів цього альянсу: Угорщина, Чехія, Польща. З НАТО пов'язують своє майбутнє країни Балтії. Але світ хвилює позиція Росії та України. Тому закономірно, що високий гість одразу поцікавився і точкою зору Олександра Мороза на цю проблему.

Торкнувшись питання політичної безпеки у Європі, Голова Верховної Ради одразу зазначив, що ми не хочемо перетворитися на буферну зону між Росією та НАТО. Його бачення: у Європі створився своєрідний «трикутник» — Фінляндія, Австрія, Україна, держави, які не бажають входити до будь-яких політичних та військових блоків. Тобто, своєрідна вісь Хельсінкі–Відень–Київ. Голова Верховної Ради ще раз нагадав про ідею проведення у Києві наради «Хельсінкі-2», яка б розглянула цілий спектр питань безпеки і співробітництва у Європі.

Звісно, перспектива розширення НАТО на Схід – непросте питання. Проте й не вступаючи до цього союзу, Україна може впливати на стабільність у Європі, зокрема через співробітництво у рамках програми «Партнерство заради миру».

Задовольнивши інтереси гостя з Австрії щодо розвитку приватизаційного процесу в державі (наш ринок усе дужче приваблює європейських бізнесменів і австрійські — не виняток), О. Мороз повідомив, що нині Верховна Рада доопрацьовує низку нових законів у цій галузі. Вони позитивно вплинуть і на перспективу залучення в національну економіку інвестицій. Україна — напередодні інвестиційного буму, і, за переконанням Олександра Мороза, виграє той, хто вкладе свій капітал в українську економіку.

Особливий інтерес у гостей викликав конституційний процес в Україні. Голова Верховної Ради запевнив парламентаріїв Австрії, що нову Конституцію України Верховна Рада прийме вже влітку.

У номер

● *Київ*

Промінь Країни ранкового сонця в Україні

Одне з провідних місць з надання гуманітарної допомоги Україні займає Японія. Ось і 29 травня в Міністерстві охорони здоров'я України відбулася церемонія передачі медичного обладнання, наданого урядом Японії, 6 дитячим лікарням і 2 закладам радіаційної медицини. Тут прилади УЗО, аналізатори, стетоскопи та інше медичне устаткування загальною вартістю 1,5 мільйона доларів.

На церемонії передачі були присутні посол Японії в Україні пан Суедзава, заступник генерального директора Департаменту країн Європи та Океанії міністерства закордонних справ пан Нісіда, а також заступник міністра охорони здоров'я Віктор Пономаренко, представники дитячих лікарень та закладів радіаційної медицини та інші. Зустрічав і проводжав учасників церемонії біля Міністерства охорони здоров'я дитячий ансамбль «Червона калина» (діти Чорнобиля).

За останніх п'ять років нашу країну відвідали 100 японських спеціалістів, а загальна сума гуманітарної допомоги досягла 6 610 000 доларів США.

Що винен — віддати повинен

За повідомленням «Інтерфаксу–Україна» уряд України на цьому тижні виділив вугільній галузі 6 трлн. крб. за рахунок закупівлі вугілля в державний резерв. Як повідомив на прес-конференції у Києві міністр вугільної промисловості країни Сергій Поляков, ці кошти надійдуть на виплату затриманих зарплат.

Крім того, за словами міністра, найближчими днями буде виділено ще 4 трлн. крб.

Рівняння на пана фельдмаршала!

Розпочався чотириденний візит начальника штабу оборони Збройних сил Великобританії фельдмаршала сера Пітера Інджа в Україну. Ця поїздка стала результатом консультацій, проведених оборонними відомствами двох країн.

Програмою візиту передбачено зустрічі з міністром оборони України Валерієм Шмаровим, начальником Генерального штабу ЗС, першим заступником міністра оборони генерал-лейтенантом Олександром Затинайком, заступником міністра оборони, командувачем сухопутних військ генерал-полковником Василем Собковим, іншими посадовими особами.

Дмитро ПРИТИКА, голова Вищого арбітражного суду України

Ювілей

П'ЯТЬ РОКІВ

людині – початок життя, п'ять років арбітражного суду сповнені досвіду

П'ЯТЬ років тому, 4 червня 1991 року, з прийняттям Верховною Радою України Закону «Про арбітражний суд» було закладено підвалини для утворення судових органів із захисту прав та охоронюваних законом інтересів учасників господарських правовідносин — системи арбітражних судів України.

За час свого існування арбітражні суди пройшли етап становлення і сформувались як проста, ефективна й доступна суб'єктам господарювання система.

Виконуючи завдання із захисту прав та інтересів господарчих суб'єктів, арбітражні суди України в період із 1991 року по червень 1996 року прийняли до провадження й вирішили 410422 справи.

Аналіз справ свідчить, що зі здійсненням економічної реформи в Україні, із запровадженням нових господарських відносин вирішувати спори стало складніше.

Найхарактернішими стали позови, вимоги яких грунтуються на кредитних договорах, використанні таких цивільно-правових способів забезпечення виконання договірних зобов'язань, як застава, гарантія, поручинцтво, страхування, спори, що виникають із вексельного обігу, з розрахунків між господарюючими суб'єктами і виконання зобов'язань у натурі.

Значна кількість спорів про визнання недійсними актів ненормативного характеру, пов'язаних із здійсненням державними органами функцій з управління майном підпорядкованих їм підприємств та організацій, а також таких, що випливають з актів приватизації та оренди державного майна тощо. Тенденція до зростання кількості таких справ у судах триває. Якщо 1991 року було вирішено лише 329 спорів, то 1995-го уже 1575.

Значно зростає кількість справ про визнання господарчих суб'єктів неплатоспроможними (банкрутами). Так, якщо в 1993 році до арбітражних судів України надійшло 144 заяви про банкрутство, то лише за І квартал 1996 року — 604. Близько 70 відсотків справ про визнання банкрутом порушується на вимогу державних податкових інспекцій, бо основною причиною, що примушує визнати підприємства банкрутами, є заборгованість перед державним бюджетом та неповернення кредитів. Аналіз свідчить, що банкрутами в основному визнаються суб'єкти підприємницької діяльності недержавної форми власності. Проте в 1994–1996 роках почастішали випадки порушення справ і щодо державних підприємств.

Характерною ознакою останніх років стало й те, що до арбітражних судів для захисту своїх порушених прав стали частіше звертатися виробники сільськогосподарської продукції. Якщо в 1991 році таких було 644 господарства, то у 1995 році — 2941. Серед цих господарств чимало фермерських.

Арбітражні суди, керуючись чинним законодавством, спрямовують судову практику на становлення та розвиток фермерських господарств.

За час існування наших судів державний бюджет України за позови та заяви, розглянуті арбітражними судами, отримав значну суму державного мита. Тільки у 1995 році до бюджету надійшло 9 трлн. 462 млрд. 734 млн. крб., у тому числі 470,7 млн. російських рублів, 16,5 млн. американських доларів та 400 тис. німецьких марок.

Але, незважаючи на такі надходження до державної казни, коштів на утримання арбітражних судів України виділяють недостатньо. У зв'язку з цим неможливо створити сучасну матеріально-технічну базу з комп'ютерним забезпеченням, побудувати пристойні приміщення для відправлення правосуддя, забезпечити безпеку суддів та судів.

Динамічні зміни форм власності в системі господарювання, виникнення принципово нових правовідносин об'єктивно зумовили активізацію одного з основних напрямів роботи арбітражних судів – удосконалення правового регулювання господарської діяльності, розвиток її нормативної бази, що має суттєві прогалини, суперечлива і неузгоджена.

Вищий Арбітражний суд України, користуючись правом законодавчої ініціативи, впродовж 1991—1996 років розробив і подав до Верховної Ради України проекти нормативних актів щодо регулювання економічних відносин, становлення діяльності судової влади в Україні і статус суддів.

Враховуючи як позитивні, так і негативні риси існуючої судової системи України та усвідомлюючи, що оптимальний судовий устрій у правовій державі — один з найважливіших результатів судово-правової реформи, ми вважаємо, що в новій Конституції України повинні бути закладені підвалини розбудови судової системи держави як спеціалізованої, розгалуженої, але водночас і цілісної.

Відповідно до потреб суспільства у створенні судової системи, покликаної забезпечити незалежність суддів, спеціалізацію судової діяльності, а з цим і більш високий професіоналізм і якість розгляду справ, в Україні необхідно створити декілька судових ланок із чітко визначеною спеціалізованою юрисдикцією. Ці судові ланки, на наш погляд, повинні складати трирівневу структуру з окружних, регіональних та вищих судів спеціальної юрисдикції, які у встановленому законом порядку виконуватимуть функції відповідно судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій.

З урахуванням потреб у відповідних коштах пропонується поетапне здійснення реформи.

Спеціалізація судової системи передбачає існування особливостей відправлення правосуддя з конкретних категорій справ у різних судових ланках. А це має стати поштовхом для визначення оптимальної судової процедури щодо конкретних правових конфліктів.

Переконані, що, незважаючи на організаційні та інші недоліки в роботі, судді арбітражних судів своєю діяльністю сприяють зміцненню законності в сфері економічних взаємовідносин, захищаючи порушені права підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, утвердженню ринкових відносин і заслуговують на гідне до себе ставлення з боку як держави, так і суспільства.

Відзначаючи п'яту річницю створення та діяльності системи арбітражних судів України, бажаю суддям, усім працівникам судів щастя, здоров'я, творчої наснаги в справі розбудови демократичної правової держави.

* * *

Вищий арбітражний суд привітав з ювілеєм Президент України Леонід Кучма.

Сергій ПРАВДЕНКО, «Голос України»

Легендарний

Севастополь

Про місто, базу, славу. І не лише про них

I

***МИ ПЕРЕКОНУЄМОСЬ:** і для російського обивателя, і для російських політиків, незалежно від кольорів їхніх політичних прапорів, Україна — ласий шматок. І, без перебільшення, якби котрийсь із претендентів на президентський престол Росії міг гарантувати приєднання України, то він би і виграв вибори. Це, певно, ще до кінця не вивчений феномен: російський обиватель ладен по півроку не отримувати зарплати, а приєднай Україну — і він задоволений. Ну замало їм своїх просторів, і край.*

Це, так би мовити, загальна «установка».

А якщо все ж спробувати її вивчити, то зустрінемося з... міфами. Звернімо увагу хоча б на один з них — міф про Севастополь. Його, цей міф, дуже полюбляють сам Борис Миколайович. Як і товариш Зюганов, та інші товариші й панове. Тому й не їдуть до нас пан Єльцин: чекають, коли Севастополем поступимося як базою і заберемо звідти свій флот, бо Севастополь — «город русской славы».

Як там співається у відомій пісні? Ага:

Легендарный Севастополь,
неприступный для врагов.
Севастополь, Севастополь —
гордость русских моряков!

Отже, неприступний для ворогів. А звідси — і слава, і гордість, і російське (і лише російське) місто. Проаналізуємо? Давайте.

Богдан сподівався, що союз із царем московським допоможе його народові. А царі, звісно, думали про своє царство. І завдяки Україні (стала ж їхня) вийшли до Чорного моря. До того самого моря і того самого Криму, які до цього бачили з півночі тільки лодії великих князів київських та чайки запорозького козацтва. Та інколи — «челны» козацтва донського, коли запорожці запрошували і їх у похід. Власне, запорожці й породили донське козаче військо, та згодом те забулося.

І ось Росія, завдяки приєднанню України, поступово, у XVIII столітті, стає суперницею Туреччини на Чорному морі. І навчається лупцювати турецький флот. Це — правда. Бо ж Оттоманська імперія тоді вже почала занепадати. Апофеозом цієї боротьби були Кримська війна 1854 — 1856 років і пізніша російсько-турецька.

Пригадуєте, як вам у школі розказували про Кримську війну? Так-так, згадайте, згадайте. А розказували так, що нічого не було зрозуміло. Тобто, якось можна було пояснити, чому Туреччина поперла на Росію, на Севастополь. Але чому раптом Англія, Франція, Сардинське королівство аж сюди направили колосальну на ті часи кількість військ і спорядження? Що їм було тут робити?

У школі, і середній і вищій, не говорили одної речі. Російський імператор Микола І так знахабнів, що зажадав від турецького султана, аби той передав під його зверхність усіх християн, які мешкали в Туреччині. Тобто, хоч би де вони жили у Туреччині, мали б вважатися підданими російського царя. Ця «скромна» пропозиція означала, що і турки, і їхній султан —не господарі не те що на Балканах, а й на своїй землі. Погодитися на це означало фактично передати владу над Туреччиною російському цареві, який фактично контролював би і Стамбул, і протоки, і значну частину Середземного моря. А цього вже не могли стерпіти ні Туреччина, ні Англія, ні Франція. От вони й поперли. На Крим. На Севастополь. Аби провчити нахабного царя, щоб він і думати про таке забув.

Чим же відповів російський флот і Севастополь, «неприступный для врагов»? Для чого, перш за все, створюється військово-морський флот? Насамперед, щоб у разі війни громити флот ворога. На морі громити, не допускати до своїх берегів. Що ж зробили доблесні російські адмірали? Ворожа морська армада суне через Чорне море, а «славний флот» імперії... заховався у Севастополі. А він мав, повторюю, громити ворога на морських комунікаціях. І навіть ціною власної загибелі завдати йому максимальної шкоди, деморалізувати нападників, йти на абордаж, зубами трощити, якщо заліза бракувало.

Між тим ворог спокійно, як на навчаннях, практично без перешкод висаджується у Криму, а російський флот славні адмірали самі втопили у Севастопольській бухті. Буцімто для того, щоб ворог не пройшов до міста з моря. Наче нічого іншого не було під руками, аби перекрити бухту! І почали матроси разом із солдатами виконувати роботу солдатську — захищати місто з суходолу. Славні адмірали загинули, і, вибачте, не дуже розумно. Особливо Нахімов. Не хотів, бачте, кулям кланятись, а обов'язково мав стояти на бруствері на повен зріст. Юному гардемарину таке ще якось пробачається...

І врешті-решт Севастополь здали. «Неприступный для врагов» ліг до ніг ворога. І здали його, треба сказати, бездарно. Місто ще могло захищатись і захищатись. І невідомо, чим би ще це закінчилося для супротивників, для яких та війна влетіла в копієчку. Але здали, бо Росія була деморалізована тією війною. Імперія і її володар збагнули, що роззявили рота надто широко і отримали по щелепах. І володар не витримав — врізав дуба.

Але я про інше: де ж, скажіть, у цій війні слава російського флоту, де неприступність Севастополя?! Перед ослабленими турками сила, а перед не турками що? Отож. Флот не виконав свого обов'язку в тій війні, бо фактично здався одразу, раніше Севастополя. Ото й уся «слава» його тодішня.

II

На жаль, подібний «подвиг» повторила ескадра Тихого океану в Порт-Артурі у 1904 році. Вийшли в море, побачили японський флот і замість бою на морі — назад, у бухту. Японці підтягли берегову артилерію і спокійно розстріляли російську ескадру в бухті Порт- Артура, а потім і місто взяли. Навіть вимоги царя Миколи II не змогли змусити російську ескадру вийти в море і прорватися до Владивостока. Отака «доблесть»! А далі була й Цусіма — могила другої Тихоокеанської ескадри Росії.

У першу світову, до речі, вже Балтійський флот Росії практично не воював з ворогом. Союзники-англійці такого чосу дали флотові кайзера, що його залишки ледь висовувалися на Балтику з своїх портів. Російські матроси Балтики, практично не зайняті у війні, були зате зайняті іншим — революційною пропагандою. І вже після Лютневої революції винищили цвіт російського морського офіцерства.А перший «червоний адмірал» Балтики, кадровий морський офіцер Щастний, який урятував Балтійський флот — привів його до Кронштадта із зарубіжних портів після ганебного Брестського миру, був застрелений у кабінеті Троцького.

Всі ці факти — ілюстрація до слави російського флоту, який перемагав тільки флот маленької Швеції та ще турецький, а перед іншими — пасував або й сам топився. Нагадую про це тому, що деякі сили у братній державі до безмірності роздувають славу свого флоту з нагоди його 300-річчя і цим теж зумовлюють свої претензії,зокрема, на Севастополь як на свою гордість, а отже, базу.

А вже говорити про засновника того флоту проти ночі просто небезпечно. То був вовкулака. Першу дружину — в монастир. Не така. І знайшов собі обозну шлюху. А сина від тої, першої дружини, мало того що не виховував, але потім і винуватив: не такий. Ну і вискочки на кшталт Меншикова теж під'юджували: не такий.

А Олексій Петрович любив книжки, тишу, ненавидів вульгарних батькових наближених з манерами казарми і борделю. І, зрештою, втік за кордон. Тепер не відомо, хто той крок спровокував, чи не наближені Петра. У всякому разі, саме їм було вигідне усунення Олексія. Татусь пообіцяв не карати, аби лиш повернувся і визнав свою провину. Олексій повірив. І повернувся, і провину визнав, і навіть зрікся престолу, аби лиш дали йому спокій.

Та батечко не вгомонився й не вдовольнився. А зламав своє слово і повелів провести слідство у справі сина. Той щиросердно у всьому зізнався. Оточення його вже страчували.

І царевича теж почали катувати. 19 червня 1718 року — перше катування. Били батогами. І питали: чи правда те, що він казав раніше? Олексій підтвердив. 22 червня — друге катування. Признався уже й у тому, про що зроду не думав. Що вершителі тортур приписували, в тому й признавався. Кати, чисто як пізніше у сталінські часи, накручували справу,аби виставити сина перед батьком страшним зловмисником, що вже й на батька «злокозненно умышлял». Бо раптом простить — що тоді з катами буде після смерті Петра? Цар став засліпленою злобою маріонеткою у справі сина. Отакий премудрий і великий!

24 червня — третє жахливе катування.

І вирок — смерть.

25 червня — знову допит: що означають знайдені у Олексія Петровича виписки з праць римського історика Варрона? А він робив ті виписки для себе. Як освічена людина.

26 червня вранці до нещасного Олексія приперся сам татусь із дев'ятьма поплічниками. У присутності батька дитину катували три години. Ще якісь подробиці начебто були потрібні.

Після того батькового візиту о 6-й вечора царевич помер. Прочитали? Тепер маєте уявлення про головного ката Росії XVIII століття. І України — теж. Таких виродків у всій світовій історії небагато знайдеться... (Дані про смерть Олексія Романова — з книжки Лаврина «1001 смерть», виданій у Москві у 1991 році).

Сконав татусь через шість років у тяжких муках. А дехто каже: Бога нема. І династія фактично сконала у тому ж XVIII столітті. Втім, що то були за монархи — племінниці й племінники Петра, якщо права на трон будь-кого з них не були беззаперечними. Останнього на троні непрямого нащадка Петра «великого» задушили доблесні гвардійці, нещасного Іоанна Антоновича зарізали, а те, що започаткувала Катерина II, шлюха ще більша, ніж Катерина I, вже не мало й краплини романовської крові.

Кому тільки не присягала Росія: з тринадцяти володарів, що займали трон від Петра I до Миколи II, четверо отримали владу шляхом перевороту, а шестеро загинули насильницькою смертю. Правда, традиції ті закладено не у XVIII столітті. Московські бояри, стрільці, жильці й попи і лжедмитрієм присягали, а князі й княжата московські запросто учиняли доноси золотоординським ханам на володарів тверських та інших. Сьогодні хреста цілує, клянеться у братній любові, а завтра — ніж у спину або донос. Тож не дивно, що й Переяславські статті з Україною, березневі статті 1654 року, Петрів батечко почав зраджувати одразу, а року 1667, уклавши мир з Польщею, за яким віддав їй усю Правобережну Україну, зрадив остаточно.

Маючи уявлення про справжнього Петра, нема чого дивуватися, що він і його поплічник Меншиков залили Батурин кров'ю невинних, що він стратив десятки тисяч людей в Росії і Україні, що кожний п'ятий мешканець його імперії згинув унаслідок дій «царя- реформатора», що народ назвав того царя антихристом. Бо безліч його вчинків були за межею загальнолюдського етичного мінімуму для всіх часів.

Та російські історики дуже полюбляють цього діяча, бо хоч турки і відлупцювали його на Пруті, але ж таки невелику Швецію за двадцять років спромігся перемогти і вийшов до Балтики, збудувавши Петербург на кістках своїх підданих. Ті історики, як і генерали, не рахуються з жертвами. Підхід у них єдиний: «Чего мужиков-то жалеть — бабы еще нарожают».

(Закінчення на 6-й стор.).

У номер

● *Запоріжжя*

Ще один крок до хліба

Позичку з обласного бюджету в розмірі 22 мільярди карбованців виділено за розпорядженням голови облдержадміністрації В'ячеслава Похвальського Запорізькому державному авіаційному підприємству «Універсал-авіа». На ці кошти будуть придбані паливно-мастильні матеріали для зустрічного надання платних послуг сільським товаровиробникам у боротьбі з бур'янами, шкідниками та хворобами зернових культур. Селяни ж розрахуються за послуги продовольчим зерном озимої пшениці, що надійде в рахунок регіонального замовлення.

● *Полтава*

«Френтік»: дружба через роки

Саме на початку червня 44-го з військових аеродромів Полтави, Миргорода і Пирятина здійснювалися історично відомі під назвою «Френтік» човникові бомбардувальні операції союзників антигітлерівської коаліції по угрупованнях ворога. І ось вдруге за повоєнні роки Полтаву відвідала делегація військово-повітряних сил США. Гості прибули на святкування річниці з дня створення Кіровоградсько-Будапештської авіадивізії, що дислокується у Полтаві. Тут відбулися мітинг біля пам'ятного знака на честь загиблих воїнів, а також огляд авіатехніки США та України, велика авіаційно-спортивна вистава, де змагалися авіатори двох країн.

● *Кіровоград*

Уранодобувники матимуть місто

Новий житловий масив буде споруджено на базі Новокостянтинівського уранового родовища поблизу райцентру Мала Виска. Рішення про це прийнято на спільному засіданні комісії з розміщення продуктивних сил облдержадміністрації та обласної містобудівної ради. Прийнято один із семи варіантів, поданих спеціалістами Українського науково-дослідного і проектно-пошукового інституту промислової технології. Цей проект враховує зручності рельєфу для зведення житла, санітарно-екологічні переваги, можливості часткового використання наявної в Малій Висці інфраструктури. У майбутньому місті будуть споруджувати п'яти-, три- і двоповерхові будинки для трудівників уранової копальні.

Світлана ПИСАРЕНКО, «Голос України»

СТРИМУВАННЯ І ПРОТИВАГИ ... ВИБИВАЮТЬ ІЗ СІДЛА

Законопроект тижня

Врешті, новий проект нової Конституції України, представлений минулого тижня Верховній Раді Тимчасовою спеціальною комісією, є насправді законопроектом не одного тижня, а конституційного процесу, що триває ось уже п'ять років. А минулий тиждень справді в політичному житті був позначений цим документом і усім, що з цим пов'язано.

Спробую лише констатувати зміни у ключових і в політичному розумінні дуже гострих моментах, пов'язаних з системою стримувань і противаг, застосованих у документі.

Народна Рада — так пропонують назвати законодавчий орган, парламент нашої держави. Щодо його моделі, то на відміну від попереднього проекту, де парламент пропонувалося мати двопалатний, у нинішньому йдеться про однопалатний. У проекті Конституційної комісії насторожувала не стільки сама модель двопалатного парламенту, скільки повноваження, якими наділялася кожна з них, спосіб їх формування. Скажімо, коли сенат мав обиратися, як пропонували спочатку, непрямими виборами, а потім — прямими, але за квотами областей, і наділявся такими повноваженнями і можливостями впливати на прийняття рішень, що його слово, врешті, було б останнім.

Крім того, нагадаю, повноваження палати депутатів могли бути достроково припинені Президентом, якщо протягом 60 днів парламент не затверджував програму діяльності уряду чи не давав згоди на призначення Прем'єр-міністра.

Усього цього арсеналу приборкання непокірного парламенту у нинішньому проекті Конституції немає.

Президент наділяється правом дострокового припинення повноважень парламенту тільки в одному разі: «якщо протягом 30 днів однієї сесії не розпочинаються пленарні засідання». Причому повноваження Народної Ради України, обраної на позачергових виборах, проведених після дострокового припинення Президентом України повноважень її попередниці, не можуть бути припинені протягом року з дня обрання. Цього не може статися і в останні півроку до президентських виборів.

У свою чергу, Президент може бути усунутий з поста Народною Радою в порядку імпічменту у разі вчинення ним державної зради або іншого (у попередньому проекті було — тяжкого) злочину. Це питання може ініціювати більшість конституційного складу Народної Ради. Для цього створюють спеціальну слідчу комісію, до якої входять спеціальний прокурор і спеціальні слідчі. Її висновки розглядаються Народною Радою. І за наявності підстав більшістю у дві третини від конституційного складу парламент приймає рішення про обвинувачення Президента. А саме рішення про його усунення з поста ухвалює Народна Рада України не менш як трьома четвертими від її конституційного складу. Але після перевірки Конституційним судом і отримання його висновку про дотримання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про імпічмент та отримання висновку Верховного суду про те, що висунуті звинувачення містять ознаки державної зради або іншого злочину. У разі усунення Президента шляхом імпічменту до обрання нового його обов'язки виконує Прем'єр-міністр. При цьому слід врахувати, що судді Верховного суду обираються Народною Радою безстроково, а голова Верховного суду обирається та звільняється пленумом Верховного суду. Конституційний суд не входить до системи правосуддя, а є органом конституційної юрисдикції. Він складається з 18 суддів. По шість осіб призначають Президент, Народна Рада та з'їзд суддів України.

А в проекті Конституційної комісії це призначення здійснювали Президент і сенат, що, безумовно, давало підстави говорити про фактичну залежність суддів Конституційного суду.

Чимало критичних стріл було випущено й щодо невизначеності у проекті Конституційної комісії статусу Кабінету міністрів. Тепер записано, що Кабінет міністрів є найвищим органом у системі органів виконавчої влади і що він відповідальний перед Президентом — главою держави та підконтрольний і підзвітний Народній Раді. Остання дає згоду на призначення Президентом України Прем'єр-міністра України, розглядає і схвалює програму діяльності Кабінету міністрів, контролює його. Парламент також може на пропозицію не менше третини депутатів розглянути питання про відповідальність Кабінету міністрів та прийняти резолюцію про недовіру більшістю від свого конституційного складу. Причому це питання про відповідальність не може ставитися більше одного разу протягом чергової сесії, а також протягом року після схвалення програми діяльності уряду.

Уся ця схема системи стримувань і противаг певною мірою скоригована Тимчасовою спеціальною комісією і має чіткіший і стрункіший вигляд, ніж у попередньому проекті. Хоча, звичайно, й вона ще потребує уважного розгляду, політичних прогнозів і передбачень, аби, коли діятиме в реальному житті, не стала зброєю в руках політичних інтриганів.

Подарунок тижня

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

Європейська освіта з доставкою додому

НЕЩОДАВНО про це можна було лише мріяти: не виїжджаючи за кордон, отримати у себе вдома диплом одного з відомих учбових центрів, відповідну міжнародну кваліфікацію та ще й перспективу на престижну роботу. Тепер, коли підписано угоду про співробітництво в реалізації спільної магістерської програми підготовки фахівців з бізнес-адміністрування (МДА) у сфері міжнародного менеджменту між Київським державним економічним університетом і Маастрихтською школою менеджменту (Нідерланди), це стало реальністю.

Директор відомої в усьому світі Маастрихтської школи менеджменту доктор Ель-Намакі вперше побував в Україні цієї зими і на презентації нової програми вельми високо оцінив досягнення Київського державного економічного університету в навчанні майбутніх бізнесменів-управлінців. Торік саме цей вуз було прийнято до Міжнародної асоціації учбових закладів, які готують фахівців з програм МДА.

Досвід університету в справі інтеграції в європейський освітній процес і цікавий, і повчальний. Не вуз шукає партнерів такого рангу, як Маастрихтська школа менеджменту, а його вибирають, оцінюючи роботу випускників КДЕУ у сфері держуправління, в діяльності різних фірм, спільних підприємств в Україні і за її межами.

За словами ректора Київського державного економічного університету професора Анатолія Павленка, програма спільної підготовки фахівців вищої кваліфікації в сфері керування міжнародним бізнесом — це лише початок майбутніх цікавих проектів. Яких? Покаже час і... результат виконання програми першого магістерського півторарічного курсу (очна-заочна форма навчання), по закінченні якого студенти зможуть отримати не один, а два дипломи — Маастрихтської школи менеджменту й провідного економічного вузу країни.

Володимир КОРОЛЮК, «Голос України»

Відставка тижня

СВОГО СЛОВА ЩЕ НЕ СКАЗАВ...

ВЛАСНЕ, відставку Євгена Марчука як Прем'єр-міністра можна було прогнозувати ще рік тому при його призначенні на високу посаду. Причини лежали на поверхні: по-перше, треба було знайти майбутнього «стрілочника» за явні і неявні промахи в економіці, по-друге, самостійна фігура, в яку почав виростати Євген Марчук останніми роками, не пов'язана клановими інтересами з рештою команди нинішнього Президента, викликала не тільки ревнощі, а й страх у тих, хто тільки і вміє плести «двірцеве» павутиння нашіптувань і пошуку ворогів у політичному середовищі.

До речі, спробу поставити Прем'єра «на місце» було зроблено ще минулої осені під час довиборів депутатів Верховної Ради. Спершу — вустами глави адміністрації, а потім — і Леонідом Кучмою.

Схоже, на карб Прем'єр-міністрові при його звільненні ставилось усе: і позиція на переговорах з Москвою, і спроби повести не тільки конструктивний діалог, але й співпрацю з Верховною Радою, яка для оточення Президента стала своєрідним «більмом на оці». Не могла сподобатися і точка зору Євгена Марчука щодо приватизації флагманів української індустрії, які стабільно добувають валюту для нашої держави, таких, як Одеський припортовий та Миколаївський глиноземний заводи.

Водночас останньою краплиною, яка переповнила чашу терпіння Леоніда Кучми та його команди, стали, схоже, слова Прем'єр-міністра про те, що «проект Конституції за умов соціальної та економічної нестабільності виносити на референдум недоцільно».

Цікаво, що в Указі про звільнення Євгена Марчука з посади не йдеться ані про його заяву, ані про недоліки в роботі... Заява прес-служби Президента, в якій намагаються всі прорахунки в економічній сфері перекласти на плечі Прем'єра, — по суті, спроба зберегти обличчя за абсолютно бездарної режисури і такої самої гри виконавців політичного спектаклю. Особливо на тлі справді титанічних зусиль Євгена Марчука навести хоча б який-небудь лад у непідконтрольній йому структурі, оскільки Кабмін формував сам Президент, і врешті, розв'язати (підкреслюю: не розрубати) гордіїв вузол неплатежів, що зашморгом перетягують горло української економіки.

Однак і Євген Марчук допустив чимало прорахунків, вирушаючи у своє самостійне політичне плавання. Він не став «хлопчиком для биття», зберіг честь мундира, однак віз українського суспільства з місця не зрушив. Словом, йому є що осмислити і зробити відповідні висновки.

Варто зауважити й таке: сценарій увільнення з посади Прем'єра до болю нагадував минулорічний спектакль усунення з Кабміну Віталія Масола з єдиною різницею — спектакль чомусь не транслювали по телебаченню, а тому залишається повірити прес-службі Президента, що «таке рішення... було підтримане всіма присутніми на засіданні членами уряду».

Окрім того, цей сценарій свідчить: громіздку, неповоротку структуру Кабінету міністрів, «яка не відповідає вимогам ринкової економіки», не вдасться трансформувати жодній людині, що сяде в крісло Прем'єра, без відповідної волі Президента. А оскільки вдруге вона використовується для «видавлювання» небажаних людей з посади керівника уряду, не можна розраховувати на її реорганізацію і відповідні структурні зміни. Чиновництво — клас, схильний до самовідтворення, отож передусім він дбає про власний комфорт, а не про інтереси справи.

Окрім того, є всі підстави вважати, що цією відставкою розпочалася нова передвиборча гонка за президентське крісло. На це вказують і публікації в кількох київських газетах, які під контролем людей Президента. Тому дехто з оглядачів вважає, що Леонід Кучма, думаючи про майбутні вибори, спробував прибрати з дороги одного з головних конкурентів.

Однак знайдеться небагато сміливців, які зможуть точно сказати, хто буде першим на фініші цієї гонки, а хто опиниться в стані аутсайдерів.

Гадаю, не варто списувати з рахунку і Євгена Марчука — він залишається в політиці, оскільки свого слова, тим більше останнього, ще не сказав.

Сергій ЛАВРЕНЮК, «Голос України»

Ювілей тижня

«Укрнафтогазбуд»: дорога завдовжки з екватор

СЬОГОДНІ об'єднанню «Укрнафтогазбуд» минає 50 років. За цей час тільки на території України збудовано більш як 36 тисяч кілометрів трубопроводів. Тож коли скласти їх усі докупи, вийшов би один трубопровід, довший за екватор, бо, крім того, свого часу об'єднання спорудило чи не всі трубопроводи на території Білорусі та Молдови, а також магістральні нафто- та газопроводи до європейських країн. Отже, ювіляра є з чим вітати. Тому напередодні ювілею з проханням розповісти про роботу об'єднання ми звернулися до його генерального директора Михайла КАЧМАЗОВА.

— Об'єднання постало відразу після війни, — каже Михайло Ярохмедович, — коли виникла потреба у будівництві газопроводу Дашава — Київ. На той час це було ще одне з управлінь аеродромного будівництва. Проте вже 1 червня 1946 року його було перейменовано в управління Головнафтогазбуду, і воно стало першою будівельною організацією такого профілю в Україні. Сьогодні «Укрнафтогазбуд» об'єднує 25 організацій, де працюють більш як 10 тисяч чоловік. Це, зокрема, львівський «Нафтогазбуд», «Полтаванафтогазбуд», Львівський експериментально-механічний завод, Бориславський експериментальний ливарно-механічний, «КЕМЗ-Зварка» та інші. А за плечима — нафтопровід «Дружба», газопроводи «Оренбург-Західна Україна», «Уренгой-Помари-Ужгород», «Ямбург-Західна Україна», аміакопровід «Тольяті-Одеса» та багато інших. А якщо осягнемо оком територію України, то побачимо: вона рясно помережана трубопроводами, що їх збудувало об'єднання. Це 26 тисяч кілометрів газопроводів, 3,3 тисячі кілометрів нафтопроводів, 6 тисяч кілометрів нафтопродуктопроводів, тисяча кілометрів аміакопроводів, 62 компресорні та 34 насосні станції. А ще фахівці «Укрнафтогазбуду» спорудили безліч об'єктів у Алжирі, Афганістані, Болгарії, Угорщині, Греції, Іраку, Ірані, на Кубі, в Нігерії, Фінляндії... Та хіба їх усі перелічиш! Так само, як не оминула працівників об'єднання й участь у ліквідації наслідків Чорнобильської аварії: починаючи з 1986 року, збудовано більш як 200 кілометрів газопроводів та газопроводів-відводів.

Зокрема, й нині об'єднання споруджує об'єкт, передбачений програмою ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС — газопровід Рокитне-Дубровиця завдовжки 75 кілометрів.

Крім того, незважаючи на скрутні часи, об'єднання працює над переоснащенням та будівництвом компресорних станцій на газопроводах «Шебелинка-Полтава-Київ», «Тула-Шостка-Київ», «Уренгой-Ужгород». Ще одним об'єктом, що має неабияке значення для України, є спорудження з'єднувального нафтопроводу терміналу «Південний» в Одесі та нафтопроводу «НПК «Південний»-Західна Україна», роботи на якому розпочнуться найближчим часом. Об'єднання здатне виконувати й інші замовлення як в Україні, так і за її межами.

На завершення розмови Михайло Качмазов попросив привітати з ювілеєм усіх працівників об'єднання, ветеранів-пенсіонерів. Крім того, Михайло Ярохмедович висловив подяку працівникам Держнафтогазпрому, акціонерних товариств «Укргазпром», «Укрнафта», «Укрнафтопродукт», проектним інститутам ВНІПІТрансгаз, транспорту нафти та Укргазпроект за спільну працю з розвитку нафтогазового комплексу України.

Свято тижня

Роман ВАТРИЧ, журналіст

Трійцею літо починається

З І СВОГО дитинства я виніс три найбільших свята: Різдво, Великдень і Трійцю, або як її ще в народі називають — Зелені свята. Різдво приходило з кутею і колядками, Великдень — з писанками, паскою і великодніми дзвонами, а Трійця — з молодим буянням літа.

Це свято припадає на 50-й день після Великодня. Тому християнська церква називає його ще П'ятидесятницею. Новозавітня книга «Діяння апостолів» стверджує, що у 50-й день після воскресіння Христа на апостолів зійшов Дух Святий. Таким чином апостоли одержали силу «з неба» і почали проповідувати про Ісуса, що воскрес, як про Христа, Царя і Господа. Цей момент і пов'язують з народженням церкви.

«У богослужінні, — читаємо в книзі «Святі і свята України» Н.Матвєєвої й А. Голобородька, — свято зійдення Святого Духа відзначається разом із з'явленням перед людьми Трійці, тому що у пришесті Духа до людей виявляється повнота божества. Тому у православ'ї П'ятидесятниця називається Трійцею. У центрі храму цього дня виноситься ікона Святої Трійці у вигляді трьох ангелів, що з'явилися перед праотцем Авраамом. Ікона зішестя Святого Духу зображує вогняні язики над дванадцятьма апостолами, що сидять разом, оточуючи символічний образ «космосу-світу». Це і є перший образ «апостольської» церкви».

На Зелені свята обійстя й оселі замаюють, клечають гілками різних дерев — ясена, клена, явора та інших, за винятком верби, а також різноманітним зіллям-травою, свіжий зелений розмай — ознака того, що Святий Дух дає життя всьому, створеному Богом.

З давніх-давен в Україні під час Зелених свят до церкви приносять різні трави, посередині яких ставлять трійну свічку, яку називають Трійцею. Потім ці трави використовують як оберіг від різних хвороб, а троїцьку свічку дають у руки помираючій людині.

Тривога тижня

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Бідує вчитель без зарплати

Заступник директора Дніпродзержинської СШ № 3 Тетяна Майко протягом лютого заробила шістнадцять мільйонів карбованців — зарплата педагога залежить в основному від кількості проведених уроків, — а одержала на руки лише десять мільйонів.

Ні, не дивуйтеся, навіть наші суперобтяжливі податки такого великого шматка зарплати «з'їсти» не можуть. То зіграли злий жарт із завучем, як і з багатьма іншими педагогами, запроваджені міськими властями своєрідні ліміти на оплату праці місцевих бюджетників. Мовляв, можемо виплатити стільки протягом кварталу — і не карбованця більше.

Ось і приїхала група вчителів із Дніпродзержинська, що на Дніпропетровщині, до столиці «шукати правди». У республіканському комітеті працівників освіти та науки «ходакам» недвозначно роз'яснили: подібні «реверанси» із вчительською зарплатою не мають під собою законних підстав. Бо що винен — віддати повинен. Але у нас, схоже, уже починають плутати: хто кому що винен? Та ще й ту мізерну зарплату люди змушені очікувати місяцями. І вчителі не є винятком. У тому ж Дніпродзержинську виплатили педагогам лише за лютий нинішнього року. А вже літо — на порозі, у відпустку пора. Та куди поїдеш без копійки у кишені.

Ми часто говоримо про стрімке післявоєнне відродження повергнених Німеччини й Японії. І майже не згадуємо, що за тодішньої скрутної ситуації ці держави вкладали величезні гроші в освіту, у майбутній інтелект нації, у майбутню еліту. А тепер пожинають добрі плоди.

А які плоди пожнемо ми, коли вчитель місяцями ходить без карбованця в кишені, коли немає за що придбати новий костюм чи сукню? Коли школа, по суті, опинилася на узбіччі державних інтересів?

Олена-льоносівка

Хто не посіяв огірки, просо чи льон — народний календар радить зробити це в понеділок. 3 червня — день Костянтина та його матері Олени, в простоpіччі — льоносівка. Цього дня, крім висівання або пересаджування розсади, не виконували інших польових робіт, а найсуворіше остерігалися орати. В понеділок можна буде собі виробити перспективний погляд на погоду: якою буде льоносівка, такою видасться і осінь — або сонячною, або дощовою.

Дмитро ХУДОЛІЙ, генеральний директор «Укрпошти»

Лист тижня

З пошти вимели в «комок»

З ГІДНО з постановою Верховної Ради України від 23 березня 1996 року № 99/96-ВР, з 1 червня цього року набирає чинності Закон України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності».

У ньому є багато корисного і справедливого.

Але чи для всіх однаково?

Зупинімося на підприємствах поштового зв'язку.

Враховуючи вимоги сьогодення, а також ті умови, в яких опинилося населення України, особливо сільське, працівники поштової галузі широко впроваджують, крім традиційних поштових послуг, й інші, в чомусь незвичні для них. Це — приймання всіх видів комунальних платежів, продаж акцій, періодичних видань, друкованої продукції, а також товарів першої потреби. Можливість придбання товарів у відділенні зв'язку набула широкого попиту в населення. Мало того, самотнім престарілим та інвалідам листоноша разом з пенсією або поштою приносить додому товари першої потреби за доступними цінами. Водночас провадиться вивчення попиту сільського населення та приймання замовлень на товари з подальшою доставкою їх додому.

Практично в кожному селі є пошта, яка працює щодня, і це чи не єдине місце, що його постійно відвідують селяни. Сьогодні у відділенні зв'язку можна придбати вроздріб періодичні видання, листівки, конверти, книжки, поштовий папір, шкільне та канцелярське приладдя, гумове взуття, робочий одяг, миючі засоби і багато інших, вкрай потрібних товарів. Але з набранням чинності Закону України «Про патентування» пошта більше не зможе надавати населенню такі послуги.

Адже щомісяця за право вести торговельну діяльність у відділенні зв'язку підприємство мусить сплачувати майже сорок мільйонів карбованців за патент. У той же час доходи відділення зв'язку від такої діяльності становлять у середньому близько десяти мільйонів карбованців за місяць.

Постає і ще одне питання. Закон повинен ставити всіх у рівні умови. Але, як відомо, дія цього закону не поширюється на торговельну діяльність підприємств та організацій Укоопспілки. Таку саму діяльність, крім основних поштових функцій, здійснюють відділення зв'язку. То чому ж державні підприємства поштового зв'язку опинились у нерівних умовах? І невже наш споживач виграє від того, що тепер не зможе купити на пошті те, що для нього звичне роками, — ручку, олівець, папір, конверт, листівку?

Приємна несподіванка тижня

Аркадій СОКОЛОВСЬКИЙ, журналіст

На тролейбусі — до Європи

Перед нашою державою потихеньку відкриваються двері й дверцята до міжнародних організацій. І не лише до таких відомих, як Рада Європи або Центральноєвропейська Ініціатива. Є чимало світових галузевих структур, членство в яких може полегшити вихід України на зарубіжні ринки і надати світлих фарб нашому іміджу.

Цього тижня Україна стала членом Європейської конференції міністрів транспорту, яку було засновано ще 1953 року. Слід відзначити, що згідно із процедурою прийняття, державі надають повноправне членство лише після того, як країна матиме солідний стаж спостерігача. Для України зробили приємний виняток. На цьому, зокрема, наполягали представники Угорщини, яка нині головує в організації. Її пропозицію підтримали одноголосно. За що міністр транспорту України Іван Данькевич від імені уряду висловив подяку.

Легендарний Севастополь

(Початок на 3-й стор.).

Духовним нащадкам тих «стратегів» потрібен не лише «легендарний Севастополь». Їм потрібна вся Україна. І справа не тільки у нашій території. З проголошенням незалежності України «старший брат» позбувся генетичної підтримки, колосального генетичного резервуару роботящого люду для освоєння територій Росії, для чеченської й інших авантюр, для забезпечення слов'янської (зрусифікованої, бо хохлів же легше русифікувати, мови близькі) переваги над іншими, неслов'янськими, народами Росії. Бо «мужиков не жалели», і тепер на весь гігантський простір від Уралу до Сахаліну залишилася «жменька» народу, явно недостатня, не кажучи вже про Нечорнозем'я і простори на північ від Москви.

Великий Ломоносов, виходець не з жалюгідних рабів і привілейованих лакеїв, а з гордих і вільних поморів, тобто з кращої генерації тодішнього російського народонаселення, по-справжньому турбувався про російський народ, подавав правителям проект про його примноження, вчив їх берегти людей, створювати, як сказали б тепер, відповідні умови для збільшення генофонду. Не почули. «Что он там мудрствует, бабы и так нарожают». Ні в царські часи не почули, ні в часи комуністичних царів. Проблеми, звісно, накопичилися. А тут ще й «хохли» вирішили самі порядкувати у своїй хаті. І чого б це?! «Мы же их так любим, что хотим сделать настоящими российскими людьми. А они не хотят, не понимают». От біда...

Без перебільшення, російський солдат і російський матрос — з найкращих у світі. На миру і смерть красна. З подиву гідною відвагою вони ходили у бій. Але імперії, і царська, і пізніша, продукували надто мало генералів і адміралів, які б уміли перемагати з допомогою військового мистецтва, а не річок крові своїх підлеглих. Суворов, Багратіон, Кутузов, Ушаков — і список тих, хто не числом, а вмінням, майже вичерпується. Те, як американці практично безкровно для себе витурили іракські війська з Кувейту і як російська армія «замирює» Чеченію (десятки тисяч російських солдатів і офіцерів там полягли, а скільки загинуло мирних жителів!), наочно ілюструє два кардинально протилежні підходи до життя своїх солдатів, не кажучи вже про супротивника і мирне населення.

III

Велика Вітчизняна війна. Так, Велика Вітчизняна. Хоча дехто вже користується лише словосполученням «друга світова», а дехто й зовсім вважає її лише війною двох тоталітарних режимів. Цьому таки треба заперечити. Дійсно, в широкому понятті — то була друга світова. Але для нас перш за все — Вітчизняна. Бо йшла боротьба за саме право наше на існування, за право українців, росіян, білорусів і інших жити. Як жити — то вже наша внутрішня справа. Але ворог заперечував саме право східних слов'ян на життя. Хто читав книжки й накази біснуватого — той знає, про що йдеться. Хто вивчав історію не однобоко — знає, про що мова.

Не режим відстоювали люди, а життя своє і землю свою. Бездарно велася війна під керівництвом вождя, який з поплічниками винищив командний склад, — це правда. Кров'ю спливав радянський солдат. А все ж він переміг. Попри все. Не забуваймо й того, кому хочеться забути, що на боці цього солдата тоді було все цивілізоване людство. Інша справа, що правляча партія собі привласнила Перемогу.

Та закінчімо цей необхідний екскурс і повернімося до Севастополя. Він героїчно захищався у Велику Вітчизняну. Але — не міг вистояти. Не став «неприступным для врагов». Бо країна, попри високу й жорстку організацію оборонної роботи, ще не встигла тоді, у другій половині 1941-го і першій половині 1942-го, налагодити достатнє виробництво озброєнь на нових уральських, сибірських та інших базах. І Севастополь мусив упасти. Чи применшує це доблесть його захисників? Ні. Вони трималися 256 днів.

Але чутки про «неприступность для врагов» все ж виявилися дещо перебільшеними. Двічі, у XIX і XX століттях, ворог підходив під стіни Севастополя. І обидва рази місто, врешті-решт, здавали. Куди ж подітися від цих фактів? Отож розмови і російських лівих, і російських правих про Севастополь як «город русской славы», і «обоснованные» в такий спосіб претензії на нього як на -надцяту префектуру Москви, критичного аналізу не витримують. Вони майже не різняться від логіки Миколи I, який, розмріявшись, вже й у Стамбулі себе бачив. Поки не вдавився.

IV

... У військовій історії кожного народу, зокрема й російського, є сторінки слави і сторінки поразок. Ратна слава Севастополя, як мінімум, скромна. Як і зірки Керчі, Новоросійська, Киева, Мінська, які давалися з політичних міркувань, або й заради віншування подвигів видатного стратега полковника Брежнєва. Бо ці міста топтав чобіт ворога. Інша річ — Москва, Тула, Сталінград, Ленінград.

Сьогодні велич країни визначає вже не тільки і не стільки бряжчання зброєю, скільки те, що країна продукує і що вона пропонує світовому ринкові. Німеччина і Японія після другої світової добре це засвоїли і відтоді зміцнюють свій вплив маркою та ієною, тобто своїми товарами. Москва ж і наприкінці XX століття сповідує аргументацію грубої сили. Угорщина 56-го, Прага 68-го, далі Афганістан, тепер — Чеченська Республіка... Хто наступний? Хто ще «взбунтуется в порыве благодарности»?!

Побажаймо ж Росії не будувати фетиші про «города русской славы» на чужій території, а доброї праці з хорошою її організацією на всіх неосяжних російських просторах.

А поки що... Поки що пан Єльцин не їдуть до нас. І справа тут не в Єльцині, а в згаданому на початку статті менталітеті російського обивателя, менталітеті, який формувався сотні років. Нічого дивного тут нема — всі імперії важко розлучалися з не своїми територіями.

Сьогодні світ, який прийнято називати цивілізованим (певно, за те, що вміє і в себе порядкувати, і іншим допомагати під проценти), поплескує Росію по плечу: «Верной дорогой идете, господа». І заплющує очі на Чеченію, аби лиш не вислизнула Росія із сфери його впливу. Ну що ж, нехай цивілізований світ старається. А Росії переживати складні часи — не первина. І вона стане на ноги. І слід сподіватися, не з допомогою грубої сили.

А якщо до влади в Росії знову прийдуть червоні? На чому вони грають? Та знову ж таки — спекулюють на ідеї російського месіанізму, що культивується в ній ще з часів монаха Філофея: «Москва есть третий Рим, а четвертому не быти». Тобто, розігрують стару національ-шовіністичну карту, яку і царі розігрували, і більшовики. Тільки останні — в упаковці Комінтерну, а потім — прихованого патронажу над так званим світовим комуністичним рухом. І догралися були до того, що ледь-ледь третя світова, та ще й ядерна, не розпочалася. Бо поперли славні більшовики зі своїми ракетами аж у Карибський басейн. Іншого товару не мали. Дехто й досі не збагне, що більшовицька імперія була вже тому приречена, що могла конкурувати лише на ринку озброєнь. І не мала навіть скромного переліку товарів для людей, для життя, які б могли гідно суперничати на світовому ринку. Зюганов — це повернення саме до отієї Росії, непередбачуваної для світу, це гра на найгірших почуттях: «Я — ста, да мы — ста, всех могем в бараний рог», ну а всередині потенційно багатющої країни — безпросвітні злидні.

Нова ж Росія — це шанс для неї зайняти не надуто величне, а справді гідне місце. І чи не першим справжнім підтвердженням, що Росія обрала саме цивілізований шлях розвитку, може стати її неімперське ставлення до України.

Знову ж таки — велич країни не в її території (Росія за площею є найбільшою у світі) і не в територіальних претензіях до сусідів, а в товарах.

Якщо говорити про справжні, а не фальшиві інтереси східного слов'янства, то нам потрібні економічно сильна Україна, економічно сильна Росія, економічно сильна Білорусь. З цивілізованими і посправжньому братерськими стосунками між ними. Із взаємною підтримкою. Невже це неможливо?

«Треба всюди, добрі люди, приятеля мати». Найкраще — за кордоном

Виступаючи 11 травня на першому каналі Українського телебачення, член Президії Верховної Ради України, голова постійної парламентської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Григорій Омельченко заявив, що за кордоном виявлено приховані валютні рахунки деяких високопоставлених державних мужів у ранзі міністрів, у т. ч. з депутатськими мандатами. На доказ продемонстрував листа Президентові України з проханням вирішити питання про відповідність займаним посадам таких керівників. Однак список імен цих товстосумів від держави Г. Омельченко завбачливо не показав, пояснюючи тим, що зачекає реакції глави держави, котрий згідно з чинним законодавством у десятиденний строк має дати постійній комісії офіційну відповідь.

Звідтоді минуло більш як півмісяця... Григорій Омельченко зустрівся з нашим кореспондентом:

— У ході розслідування широкомасштабних розкрадань у Чорноморському морському пароплавстві вдалося виявити за сприяння правоохоронних органів країн Західної Європи за кордоном валютний рахунок колишнього президента «Бласко» П. Кудюкіна, на який було за декілька разів покладено 1 млн. 200 тисяч німецьких марок. Рахунок заарештовано.

«Випливли» валютні рахунки у закордонних банках, що відкриті на дітей деяких «ну дуже» високопоставлених осіб нашої держави, у тому числі захищених депутатською недоторканністю. Так, член Президії Верховної Ради України, голова постійної парламентської Комісії з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства, він же голова Державного комітету з медичної і мікробіологічної промисловості Юрій Спіженко спільно з дружиною Вікторією Спіженко торік 20 вересня відкрили в одному з банків ФРН заощаджувальний валютний рахунок № 6217901691 на ім'я свого неповнолітнього сина Олександра Спіженка. І тут же поклали на рахунок чада 100 000 німецьких марок. Причому, під мізерні два відсотки річних. А через п'ять-шість місяців на цьому рахунку валюти стало мало не вдвічі більше — 181 000 марок.

За клопотанням нашої Генеральної прокуратури земельний суд ФРН арештував активи Спіженка. Правоохоронні органи мають з'ясувати походження цих грошей і дати правову оцінку діям вкладників.

Для того, щоб мати валютний рахунок за кордоном, Спіженки повинні були отримати ліцензію Національного банку України, а отже, певною мірою «засвітити» свої доходи. Однак ні Спіженки, ні сотні наших скоростиглих товстосумів таких ліцензій в НБУ не отримували. З цього приводу у Кримінальному кодексі є стаття 80^1, яка передбачає кримінальну відповідальність за протиправне (без дозволу НБУ) відкриття або використання за межами України валютних рахунків будь-якою особою, яка є громадянином України і постійно проживає на її території, або за приховування валютної виручки. Окрім того, вони порушили й інші закони, зокрема «Про корупцію», «Про державну службу» тощо.

— Про все це ви і писали у листах на ім'я Президента України та Генерального прокурора?

— Так, і на доказ під час зустрічі з Леонідом Даниловичем 7 травня вручив йому копії документів.

На жаль, у встановлений законом десятиденний термін я відповіді від Л. Кучми не отримав. А щоб нікому не кортіло використати ці та інші факти щодо таких високопосадових осіб, як Ю. Спіженко, для торгів і політичних спекуляцій довкола прийняття нової Конституції України (як було це під час прийняття Конституційного договору, наприклад, довкола справи асоціації «Земля і люди»), я змушений оприлюднити ці факти через засоби масової інформації.

Від редакції. *Наш кореспондент не міг не вислухати і думку протилежної сторони — Юрія Спіженка, члена Президії Верховної Ради України і водночас голови Державного комітету з медичної та мікробіологічної промисловості. Щоправда, його пояснення змушені подавати у дещо скороченому вигляді, уникаючи деяких звинувачувальних висновків, фактів і прізвищ, тобто того, чого Юрій Прокопович документально підтвердити не міг. Отже, слово Юрію Спіженку:*

— Мене хотіли дискредитувати, вибити з колії. Щодо Міністерства охорони здоров'я, яке я очолював, то було порушено близько десяти кримінальних справ, з яких майже усі на сьогодні вже успішно «похоронені». Я в такій ситуації подумав, що мені робити з дитиною, сім'єю, адже через таких «друзів» можу закінчити погано.

У мене є знайомі, просто близькі друзі за кордоном, які запропонували взяти сина туди на навчання. Але за навчання треба платити — тому ми в них позичаємо 130 тисяч доларів з умовою, що, здобувши освіту, син представлятиме інтереси їхньої фірми в Україні і таким чином розраховуватиметься... Думаю, що, в принципі, це не заборонено законом, і, на мою думку, це не питання парламенту чи Омельченка. Якщо є порушення закону, я готовий відповідати за законом, готовий дати свідчення прокуратурі. Я зараз не порушую питання про презумпцію невинності, бо якщо знайшли за кордоном гроші, валюту, то треба ще довести, що вони зароблені нечесним шляхом. Вони уже все по сім-вісім разів перевернули як на нинішній моїй роботі, так і на колишній... Якщо на те пішло, то кожний знає, що заробити у Верховній Раді — на Комісії з охорони здоров'я не можна (наприклад, щоб мені там хтось хабара дав чи щось таке...).

Словом, я готовий дати будь-кому свідчення, але паралельно хотів би запитати в Омельченка, що це за підпільні слідства, чи є у нас в державі Закон, на основі чого отримані ці факти про рахунок?..

— Перепрошую, Юрію Прокоповичу, але справа не в мотивах відкриття закордонного валютного рахунку, бо вони справді можуть бути різні. А в тому, що, як конкретно вказує Григорій Омельченко, ви не повідомили про це податкову службу, не подали відомості за місцем своєї державної служби, чого вимагають Закони «Про боротьбу з корупцією» та «Про державну службу». Виходить, що приховали?

— А чому я мав повідомляти податкову службу?! Ці гроші хіба зароблені? Це ж позичені гроші, які треба повернути. На підставі чого я повинен платити податок!..

— Ваш опонент Г. Омельченко відсилає нас до Закону «Про державну службу» (статті 9, 13, 15), де однозначно вказано про доходи, зобов'язання фінансового характеру, в т. ч. закордонні, державного службовця і членів його сім'ї, як і про вклади у банках...

— Я знаю.., але Омельченко наводить неправильно... Я готовий, щоб Генпрокуратура розібралася, бо Омельченко, як завжди, вводить в оману. Ніхто не може сказати, що прокурори ставляться до мене добре, але нехай вони розберуться.

— До речі, ваш колега Омельченко офіційно звернувся з цього приводу до Генерального прокурора і Президента України. Коли не секрет, вас уже викликали?

— Так, Генеральній прокуратурі я дав свідчення. А щодо Президента, то, я думаю, що у нього є набагато більші проблеми, аніж такі.

Підготував
Анатолій БЕНЬ.

Справи журналістські: лист, інтерв'ю, коментар

За частоколом красивих слів...

Відкритий лист журналістам, членам правління і секретарям Спілки журналістів України

Шановні колеги! Із сумом вам повідомляю, що Спілка журналістів України внаслідок невтомної та багатогранної діяльності голови Є.Вербила зайшла у глухий кут — і в моральному, і у фінансовому плані. Та хоч як прикро, а нещодавній пленум правління відбувся під знаком благодушшя й небажання розставити всі крапки над «і». На жаль, не виявив належної принциповості й голова комітету статутного контролю І.Бурчо, який фактично взяв Є.Вербила під захист.

Однією з найсерйозніших, якщо не найсерйознішою проблемою (саме вона і потягнула за собою решту), стала господарчо-фінансова сторона функціонування Спілки.

Віддавши в оренду максимум площ у своїй будівлі (близько 600 кв.м) у центрі Києва, Спілка не може розрахуватися навіть за комунальні послуги. Причина проста: рішення секретаріату про 30-доларову щомісячну орендну платню за кожен кв. м пан голова замінив на менш необтяжливий «податок» — від 2 до 5 доларів. Підкреслюю: замінив, бо підписував угоди без вашої з вами згоди, більше того — взагалі за нашою спиною. Що, за красиві очі такі поступки? От куди потекли мільярди карбованців, які могли б забезпечити виконання статутних норм, нормальне функціонування всіх служб Спілки, підтримку ветеранів-журналістів, що перебувають у злиденному, напівголодному стані. До речі, Є.Вербило у своїх інтерв'ю та виступах стверджує, що за статутом СЖУ він «може одноосібно приймати будь-які рішення». Нічого подібного у статуті немає. Там записано, що право ухвалювати такі рішення має лише правління.

Наш другий головний біль — лотереї. Дзвіночок перестороги пролунав ще після другої (недоброчинної) журналістської лотереї, коли величезну кількість призів не було розіграно, а розподілено серед керівництва Спілки і наближених до нього.

Як сталося, що з'явився цей небачений «запас» призів, коли практично всі білети було продано і, отже, всі призи мали бути розіграні. Поясню: призи закуповували завчасно, було визначено загальну суму виграшного фонду. А коли лотерея підійшла до завершення, ціновий індекс змінився у бік підвищення, і можна було, умовно кажучи, виставити на розіграш не 100 предметів, а п'ятдесят — за цілковитого збереження загальної суми.

Чи не цю обставину було враховано паном головою, коли внаслідок розіграшу першої «доброчинної» лотереї 1994 р. у «схованку» виявилося цінних речей на суму 5 млрд крб. І знову парадокс: навіть секретарі СЖУ не здогадувалися про такий казковий «приз». Як розподіляли ці товари, до чиїх рук вони потрапили, не знає навіть перший заступник голови М.Новик, котрий відповідав за лотерею від імені Спілки (його листа ви отримували). Щоправда, Є.Вербило на нещодавньому засіданні правління СЖУ (яке швидше нагадувало передвиборчий мітинг кандидата в нардепи) зачитав акт перевірки, який не дав жодного приводу для виправдання сумнівних дій пана голови.

Вражає інше: з легкої руки голови СЖУ 4 млрд крб. отримала газета «Свое дело» (Дніпропетровськ) лише... «за виявлену ініціативу» провести таку лотерею! До речі, головний редактор газети й голова оргкомітету лотереї (він же, судячи з усього, головний економічний радник Є.Вербила) нещодавно заарештований і перебуває під слідством. Скарги ще продовжували сипатися до Спілки (за невидані та неякісні виграші тощо), коли знову ж таки за спиною правління Є.Вербило з компанією заснував закрите акціонерне товариство «Дирекція журналістських лотерей», фізичною особою якого визначив і себе.

Відомо, акціонерне товариство створюють для отримання прибутку. І всі штатні працівники обласних організацій, сотні активістів по всій Україні мали в поті чола працювати на акціонерів, зокрема і на Є.Вербила. 500 автомобілів, заявлених в лотереї, виявилися блефом. Як проговорився пан голова у чутливому інтерв'ю одній газеті, на закупівлю призів залишилося близько 30 млрд крб., тоді як одна іномарка коштує 4—5 млрд крб.

Та на цьому лотерейні лиха не припинилися. Податкова інспекція оштрафувала Спілку майже на 2,5 млрд крб. за ті злощасні 5 млрд крб. від тих призів, що залишились і зникли. Відтак панові голові довелося вилучити гроші з каси ще не розіграної лотереї. Ще 1,3 млрд крб. невідомо чому було «подаровано» одному із засновників лотереї.

Підраховуємо збитки: не менш як 10 млрд крб (!) втратила Спілка внаслідок самодіяльності Є.Вербила.

Не кажу вже про зниклу базу відпочинку в Криму, про пишні вояжі за рахунок Спілки до Канева і назад, про 500 міфічних безкоштовних путівок на відпочинок 1995 року, про багатомільйонні виплати прибуткових податків знову ж таки з каси Спілки, — за отримані кимось премії.

Не можна не сказати і про порочну політичну активність пана голови. Напередодні президентських виборів 1994 року він залякував виборців: «А громадянська війна неминуча, якщо Президентом не буде обрано Леоніда Кравчука. Я беруся цілком компетентно стверджувати те, що українська повстанська армія вже до цього готова...» (газета «Рабочее слово», м. Кіровськ Луганської обл.). А нещодавно голова СЖ Є.Вербило навіть важив на місце народного депутата... від УРП, хоча у статуті Спілки вказано цілком однозначно: «СЖУ — позапартійна організація». Мало того, він зажадав, щоб Журфонд України... сплатив передвиборчу листівку кандидата вартістю 180 млн крб. Як бачимо, і в цьому пан голова вважає Спілку своєю вотчиною...

Коли новий голова зайняв свій кабінет у садибі по вул. Хрещатик, 27-а, у Спілки було чотири зареєстровані видання: дві газети і два часописи. Де вони тепер? Їх немає.

СЖУ досі не має навіть пристойних нагород: «золоте перо» як і раніше сталеве, не засновано медалі до головних конкурсів, немає гідної Спілки символіки, немає ритуалу вручення нагород переможцям, тобто моральних стимулів боротися за нагороди. Попри твердження Є.Вербила, ми не отримали Будинок журналіста на Хрещатику, а втратили його, бо для пересічних членів Спілки місця тут немає. Немає ані бібліотеки, ні газетного архіву, не кажучи вже про кімнати, де могли б працювати творчі секції. Єдині «вільні» приміщення — конференц-зала та українська світлиця — давно використовують не за призначенням: під особистий кабінет одного із заступників і під магазин сувенірів.

Такий короткий підсумок діяльності голови СЖУ Є.Вербила за чотири роки. Спілка не виробила ідеї своєї об'єднаної діяльності, не забезпечила правового захисту журналістів солідною юридичною службою, не стала справжнім штабом «четвертої влади», а останні фінансові скандали лише дали поживу нашим недоброзичливцям.

Це факти. Висновки? Висновок напрошується один: Є.Вербило втратив моральне право керувати Спілкою і його звільнення з посади має стати одним з етапів підготовки до чергового з'їзду.

Така, принаймні, думка членів виконкому Київської Спілки журналістів.

Ігор ЗАСЄДА,
голова Київського відділення Спілки журналістів України.

РЕДАКЦІЯ вирішила надати слово і Євгенові Вербилу. Тим більше, що одна з республіканських газет видрукувала доповідь голови комітету статутного нагляду й захисту прав журналістів СЖУ Йосипа Бурчо, і з цього документа вимальовується досить неприємна для Є.Вербила картина — щодо розцінок на оренду кімнат у будинкові СЖУ (сім фірм платять по кілька доларів за квадратний метр на місяць) та журналістських лотерей. Наш кореспондент поставив голові Спілки журналістів України кілька запитань.

— З'являється цілком природна підозра, що такі низькі ціни на оренду вигідні як орендарям, так і керівництву Спілки...

— Річ у тім, що якби ми брали, скажімо, по 20 доларів за квадратний метр на місяць, то понад 30 відсотків цієї суми все одно йшло б на податки, до того ж нам самим потрібно було б платити за тепло, воду, електрику тощо. А так усе оплачують орендарі, і найголовніше — вони власним коштом відремонтували приміщення, які були в жахливому стані, час од часу оплачують нам конкурси, проведення пленумів, оплатили наш вступний внесок до Міжнародної спілки, надають безплатно в користування автомобіль і таке інше...

Договори з орендарями закінчуються наступного року. Нещодавно ми зробили їх незалежну юридичну експертизу і, згідно з висновками юристів, нині не маємо права змінювати в односторонньому порядку розцінки. Таке можливе лише в разі якихось форс-мажорних обставин, яких нині не існує. А тому якби ми пред'явили вимоги на більшу оплату приміщення, то на нас ураз подали б до суду, і ми його неодмінно програли б...

— Скажіть, а хто приймав рішення про укладення таких договорів, чи були інформовані про всі їхні нюанси члени секретаріату?

— Договори укладено за рішенням секретаріату. Там було записано таке: доручити голові укласти договори про співробітництво... й таке інше. Крім того, є ще статут Спілки, де сказано, що я наділений повноваженнями представляти Спілку в її відносинах з іншими організаціями й вирішувати питання господарської діяльності без згоди на те правління.

За словами Євгена Вербила та завідувача відділу правової роботи СЖУ Григорія Тарана, подробиці договорів обговорювали і на засіданнях секретаріату, і на пленумах. Вони запевнили, що бюджет СЖУ, її фінансова діяльність не таємниця для членів секретаріату: є ревізійна комісія, комітет статутного нагляду, діяльність Спілки перевіряла ревізія. Щодо ситуації з лотерейними виграшами, то Григорій Таран заявив, що зосталися товари просто тому, що їх ніхто не виграв, а далі, за словами Вербила, усе було так:

— Ось залишилися товари, власник — Спілка. Ми могли робити з ними що завгодно, крім одного — переоцінити і продати, бо не маємо права займатися комерційною діяльністю. От і вирішили продати працівникам СЖУ, хто побажав. Я, до речі, кожну річ купив через спеціальну постанову секретаріату: щоб бути незаплямованим. Речі там не такі вже й якісні залишилися... А вся ота балаканина виникла через те, що хутряні вироби не потрапили до тиражу. Але ні я, ні ось Григорій Петрович до цього не причетні...

***

Виходячи з викладених вище міркувань, аргументів, контраргументів, було цікаво на власні очі побачити — а що ж собою являє Спілка журналістів України? На жаль, недавній пленум СЖУ, який я відвідав, ясного уявлення про цілі її діяльності не дав. Була банальна констатація загальновідомих журналістських проблем і цілий комплект заяв, звернень, вимог до державного керівництва і пишномовна резолюція. Були до смішного наївні заклики не висвітлювати, на знак протесту проти «гоніння на свободу слова», роботу «поганих» державних органів. Були суперечливі пропозиції вимагати водночас і державної фінансової підтримки, і незалежності газет від держави... До цих мітингових пристрастей додалися суперечки секретарів обласних організацій із представниками центрального апарату щодо грошових відрахувань до центру, розмірів членських внесків. Фінансові справи у Спілці невтішні: грошей немає, 11 млрд. крб. дефіциту за минулий рік, відсутність особливих перспектив на поліпшення становища. Безсумнівно, українським журналістам потрібна міцна, згуртована, впливова профспілка, яка не була б відірвана від практичної журналістики, верхівка якої мала б політичний вплив у столиці, працівники якої могли б, у разі потреби, написати на захист колег чи професійних інтересів компетентну статтю, надати юридичну допомогу, а не виголошувати дзвінкі, але не пусті заяви.

Утім, це суто особисті враження. Та й інтереси у журналістів бувають різні.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Митниця

Є в Хмельницькому кордон. В аеропорту

ВІД ХМЕЛЬНИЦЬКОГО до державного кордону — чи то на південь, чи то на північ — ще добрячий шмат дороги. А на схід — і поготів! Але є і тут своя митниця, бо підтримують подоляни економічні зв'язки з багатьма фірмами і підприємствами світу.

Майже два роки очолює митницю Михайло Іванюк. За освітою — економіст, а тепер навчається в Академії внутрішніх справ. Починав, як і багато його колег, рядовим інспектором, за п'ять років набув великого досвіду, виріс до начальника митниці.

У чому полягає специфіка Хмельницької митниці? Власне, з того і почалася наша розмова.

— Так, наша область не належить до прикордонних, — сказав Михайло Миколайович. — Отож Хмельницька митниця є внутрішньою. Звідси і специфіка нашої роботи. Бо кордон є хіба що в аеропорту, звідки відлітають літаки і за рубіж. І насамперед у Росію.

В області маємо 4 митних пости. Майже в кожному районі створено інфраструктуру, яка дає змогу надійніше контролювати зовнішньоекономічну діяльність підприємців нашого регіону, а також усіляко сприяти цій діяльності.

Одне слово, наша митниця контролює зовнішньоекономічну діяльність резидентів Хмельницької області.

— А як справи кадрові? Не секрет, що сьогодні на митницях працюють люди досвідчені, почасти з вищою освітою. Але, з іншого боку, митника можуть спокусити хабарем, тільки б він заплющив очі на ті чи інші порушення. І, ніде правди діти, спокушують. Очевидно, це впливає і на плинність кадрів?

— Нечесні, користолюбні люди трапляються скрізь. Є вони, звісно, і на митницях. Просто ми більше на видноті, ніж інші життєві сфери.

За штатним розписом на Хмельницькій митниці працюють 190 чоловік. І маємо резерв із 350 бажаючих на ці посади. Більшість з них мають вищу освіту. Отож штатні співробітники працюють сумлінно, відповідально, бо чують дихання конкурентів за спиною. Припустився промаху, скоїв якесь порушення — знімай службову шинелю, шукай іншої роботи.

— Яка проблема найбільше непокоїть вас сьогодні?

— Мабуть та, що і на інших митницях, — будівельна. Для спорудження держава практично не виділяє грошей, але будівельні роботи ведуться доволі непогано. Допомагають підприємства області, які мають свої кошти.

— А чи може митниця частину зароблених коштів, повернутих державі, використати для власних потреб?

— На жаль, ні. Всі зароблені чи вилучені кошти потрапляють до бюджету, а вже звідти частину з них надають для розвитку митницької служби.

Але цього явно замало. Допомагають, як я вже казав, місцеві підприємства, зокрема Хмельницька АЕС. Ми також не залишаємося в боргу. Консультуємо атомників з приводу тих чи інших законодавчих актів, допомагаємо їм оперативно розтаможити обладнання, яке надходить з-за кордону.

— Маєте в області митницько-ліцензійні склади?

— Так, понад десяток. Але особливо хочу виділити склад митницького агентства «Термінал», яке обслуговує понад 60 відсотків учасників зовнішньоекономічної діяльності у нашій області.

— І останнє запитання, Михайле Миколайовичу. Який прибуток дала цього року Хмельницька митниця?

— Протягом чотирьох місяців з початку року ми переказали в державний бюджет майже 500 мільярдів карбованців. Ще 58,5 мільярда — у Державний митний комітет.

Розмову вів Михайло ВАСИЛЮК.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
«Голос України»

Коли хтось каже, що хоче миру...

ВІД СЬОГОДНІШНЬОГО дня в Чечні наказано бути миру: такий результат переговорів між керівництвом Росії та лідерами чеченського опору, що відбулися цього тижня в Москві.

Шкода, що російські президентські вибори не було призначено, скажімо, на січень 1995-го: може, і взагалі війни не сталося б? Але, як кажуть, краще пізно, ніж ніколи. Борис Єльцин, зустрівшись із одіозним для Кремля, зодягнутим у камуфляж Яндарбієвим, яскраво засвідчив своє прагнення до миру; з іншого боку — суворий вираз його обличчя, гнівні, як можна було здогадатися, звернені до чеченської делегації промови (саме таку картинку невпинно «прокручувало» російське телебачення) мали переконати російських виборців: «землі російської» нинішній (і, можливо, майбутній) президент не віддасть ані клаптика.

«Коли хтось говорить, що хоче миру, непогано було б ще знати — чому?», — спадають на думку слова Фрідріха Ніцше. Справді, цей стрімкий успіх організованих Кремлем бліц-переговорів після такої довгої і кривавої війни, ця бліц-поїздка Єльцина до Чечні, цей гучний схвальний акомпанемент російської преси, — усе приносить відчуття неприродності дій виконавців, їхньої нещирості. Здається, на чеченську дірку наспіх наклали латку і пришили її білими нитками. Єльцин поставив жирну галочку у списку передвиборчих заходів, Яндарбієв заявив про себе як про лідера чеченців, з яким сіли за стіл переговорів навіть кремлівські властителі. Чи не скінчаться ці ігри бліцмиром, який протримається (а, може, й ні) до обрання нового президента Росії?

Борис Єльцин, до речі, свій підпис під договором не поставив, він лише «був присутній». А Черномирдін, як кажуть, не вічний, тим паче, що критика уряду є однією з обов'язкових тем передвиборчих виступів Бориса Миколайовича. З іншого боку — чи повністю Яндарбієв контролює чеченські збройні формування? Ось інформація: 29 травня, вже після московських домовленостей, чеченці спалили вертоліт внутрішніх військ Росії. Є загиблі й поранені...

Наталя РІЗНИК, журналіст

ДИТЯЧА ХВОРОБА ІНОЗЕМЩИНИ

Усе-таки дивовижний у нас народ. Спочатку виступає проти чужої (російської) мови, скидає з постаментів «нeсвоїх» кумирів, відкидає нав'язану ззовні ідеологію і ... обирає для себе не тільки «Пепсі» — нові, цього разу заокеанські ідеали.

Нещодавно у переповненому тролейбусі підслухала одну розмову. Дідусь, очевидно приїжджий, скаржився сусідці: «Повивішували на магазинах іноземні вивіски, молимося на чужі гроші і намагаємося будувати свою незалежну державу».

Пройдіть центральними вулицями Києва, а якщо є можливість — Москви, Мінська, Кишинева, Варшави, тобто столицями постсоціалістичних республік і країн. Всюди — одна картина: шопи, бутики, реклами іноземних фірм, цигарок, продуктів, одягу. У цьому, звісно, нема нічого поганого: керівні ешелони цих держав вітають прихід іноземних фірм на свої національні ринки. Але все це рекламування, запропоноване англійською, французькою й німецькою мовами, перетворює столичні міста на такий собі Вавілон. Зникає своєрідність, одні вивіски змінили інші, свої традиції віддано в жертву заокеанським.

А що кияни? Здається, вони вже звикли пристосовуватися до будь-яких змін і швидко зорієнтувалися. Хоч іноді бувають і курйози, адже далеко не кожен володіє іноземною мовою і розуміє, що саме написано на «нових» вивісках. Так, нещодавно мені довелося довго переконувати знайому, яка чомусь вирішила, що популярне нині у Києві слово «бутик» — це назва фірми, причому дуже престижної у Франції. Тоді як насправді у цій країні так називають маленькі магазинчики, такі собі французькі сільмаги, де можна одразу купити все — від кулькової ручки до шкарпеток. Українські «супермаркети» також мало скидаються на своїх «родичів» у США не лише за якістю товарів, а й за принципом торгівлі.

Хтось скаже, на цю хворобу слабують усі держави. Але взяти хоча б ту саму Францію. Навіть удень зі свічкою ви не знайдете жодної вивіски, жодного рекламного плаката англійською мовою. А якщо знайдете, можете зі спокійною совістю доповісти про це найближчому поліцейському: винного притягнуть до відповідальності і змусять заплатити чималий штраф. Ні, у цій державі з демократією все гаразд, адже це поняття не означає плазування перед іноземщиною. Просто держава, яка себе поважає, вважає за потрібне захищати самобутність, культуру, мову на найвищому рівні, ухвалюючи відповідні закони та розпорядження. Власне, тому вона й цікава, тому й приваблює туристів... А слово «крамниця» — нічим не гірше за «шоп».

Анатолій МАРЧЕНКО, журналіст

Віжки в руках «залізної леді». Що буде з кіньми?

ЦЕ У НАС все просто: раз - призначили прем'єра, раз — зняли. Жодної інтриги. Інша справа - Туреччина, там такі справи роблять значно вигадливіше. Доля нинішнього прем'єра М. Йилмаза вирішиться за кілька днів, і не таким простим, як у нас, способом.

Віжки в руки знову взяла «залізна леді» Тансу Чіллер, лідер Партії вірного шляху (ПВШ). Створивши в березні спільний з лідером Партії вітчизни (ПВ) Месутом Йилмазом уряд і не допустивши таким чином до влади ісламістів з Партії добробуту (ПД), Чіллер тепер повернулася до своїх компаньйонів спиною. Початок урядовій кризі поклали квітневі події, коли турецький парламент з ініціативи ісламістів і завдяки підтримці ряду депутатів—«союзників» Чіллер від ПВ — дав добро на розслідування деяких підозрілих, як вважає багато хто в Туреччині, фактів діяльності колишнього прем'єра. Дискредитувавши таким чином Чіллер, ісламісти планували вже тоді «розправитися» і з коаліційним урядом. Але все вийшло значно цікавіше.

Минулого понеділка Партія добробуту внесла на розгляд парламенту вотум недовіри нинішньому урядові, і Чіллер його підтримала — далася взнаки квітнева образа. Наступного тижня з цього питання має відбутися голосування. Для падіння кабінету необхідно, щоб «за» проголосували 276 з 550 депутатів. Партія добробуту має 158 мандатів, а ПВП Чіллер — 134. На відставці уряду мають намір наполягати й дрібні партії. Отже, судячи з усього, Месут Йилмаз може «сушити весла»...

А Чіллер ще раз довела, що вона — геніальний політик, і знову вийшла сухою з води. Але виникає запитання: що далі? Тепер зрозуміло, що якийсь новий урядовий «шлюб за розрахунком» вже неможливий. Найзаможніші парламентські партії навряд чи знайдуть компроміс і створять новий кабінет. Очевидно, припинити урядову кризу зможуть лише нові вибори, але в цьому разі є загроза безумовної перемоги Партії добробуту. Що тоді скаже пані Чіллер, «символ турецької демократії»?

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Американська наречена чи трагедія?

ІМЕНА цих двох людей і після їхньої смерті змушують тремтіти всю Америку. Їм присвячують пісні, вірші і романи. Фанати викидають божевільні гроші, аби придбати на аукціоні хоча б носовичок, яким витирав піт кумир.

Досі журналісти проводять розслідування, намагаючись віднайти нові факти, котрі пролили б світло на їхнє життя і смерть. Мільйони жінок в усьому світі прагнуть стати блондинками під «Мерілін Монро», а чоловіки — зробити таку ж кар'єру, як Джон Кеннеді.

Доля часом зле жартує. Звівши ці дві знаменитості разом, вона перетворила їх у кару господню одне для одного. Адже не секрет, що зв'язок президента Кеннеді з Монро завдав йому багато неприємностей, а Мерілін (як вважають деякі її біографи) він коштував життя.

Цими днями Мерілін Монро виповнилося б 70 років. З нагоди «круглої» дати американські видавці планують істотно поліпшити свої справи: адже й досі знаходяться бажаючі написати свою версію життя і смерті цієї великої жінки. Одні вважають, що до сумного кінця її призвело зловживання алкоголем і наркотиками, інші — незібраність і ненормальне прагнення мати все одразу і найкраще. Є й такі, котрі звинувачують у трагедії чоловіків, які її оточували і бавилися нею, наче лялькою.

Здавалося б, що людині треба для щастя? Монро мала чудову зовнішність і акторську майстерність. Вона знялась у десятках фільмів, серед них такі відомі, як «Ніагара», «Як вийти заміж за мільйонера», «Джентельмени віддають перевагу блондинкам», «Автобусна зупинка», «У джазі лише дівчата», і була однією з найбагатших зірок у Голлівуді. Її образ і досі — найприбутковіший «бізнес». У країні й дотепер продаються товари із зображенням усміхненої Мерілін: майки, тарілки, календарі, годинники, попільниці, записнички, — на суму, яка перевищує 30 мільйонів на рік. За життя її називали сексуальним символом, а після — нареченою Америки.

І все-таки, ця жінка була глибоко нещасливою. Коли на знімальному майданчику гасло світло, вона перетворювалася з Попелюшки на сліпе кошеня, яке тицялось у будь-які ласкаві руки (звичайно ж, чоловічі) у бажанні знайти надійного і люблячого друга. Головна її трагедія полягала, мабуть, у тому, що Мерілін зовсім не знала людей і не вміла відділяти зерно від полови. Її перетворили на кумира, і вона з усіх сил намагалася відповідати всім вимогам, які ставили до зірки, при цьому часто ламаючи себе і коячи дурниці. Можливо, тому недоброзичливці часто називали її «дурненькою». З успіхом упоравшися з найскладнішими кіноролями, вона не зуміла зіграти роль, яку вигадали для неї чоловіки Америки. А також — найголовнішу для жінки роль — дружини і матері. Ні, Монро, звичайно ж, побувала під вінцем. Її шлюб із зіркою бейсболу Джо Ді Маджіо тривав майже... 263 дні. Роман із Джоном Кеннеді — кілька років, а з його братом Робертом — кілька місяців. Коли її зрадили всі чоловіки, яких вона кохала,. — Монро не стало. Чи це було замовлене політичне вбивство, чи Мерілін сама сказала собі «стоп» і вийшла з кадру? Незважаючи на численні розслідування журналістів і приватних детективів, скоріше за все, це залишиться загадкою.

Один з її чоловіків — письменник Артур Міллер — якось сказав: «Щороку американські режисери оголошують, що їм вдалося знайти нову Мерілін Монро. Проте ніколи їм цього не вдавалося і навряд чи вдасться. Її прекрасна усмішка продовжуватиме зачаровувати мільйони шанувальників, для яких вона залишиться назавжди живою й молодою». Додати до цих слів, мабуть, нічого.

За матеріалами зарубіжної преси.

Секрети спецслужб

Не послухали товариша Че...

Відомий латиноамериканський революціонер Ернесто Че Гевара пропонував своє посередництво у виробленні мирної угоди між США та Кубою — про це свідчить розсекречений недавно документ, повідомляє ІТАР-ТАРС.

Із пропозицією про посередництво Че Гевара звернувся до радника Білого дому Річарда Гудвіна на одному з офіційних прийомів в Уругваї. Революціонер заявив, що кубинський уряд готовий відмовитися від співробітництва із Радянським Союзом, компенсувати вартість конфіскованої на Кубі американської власності і припинити надання підтримки лівацьким угрупованням у країнах Латинської та Південної Америки. Натомість Че, якого вважали на Кубі «людиною номер два» після Кастро, просив лише про одне: аби США припинили ворожі дії проти острівної держави.

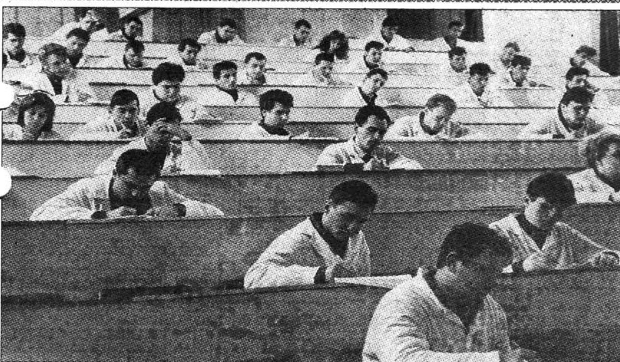
Однак ця пропозиція не знайшла відгуку в американській адміністрації. І кілька місяців по тому Білий дім дав «добро» на проведення чергової секретної підривної операції проти Куби...

Леонід БРОВЧЕНКО, Сергій КОВАЛЬЧУК (фото), «Голос України»

УНІВЕРСИТЕТ НА КРАСУНІ РІЧЦІ РОСІ

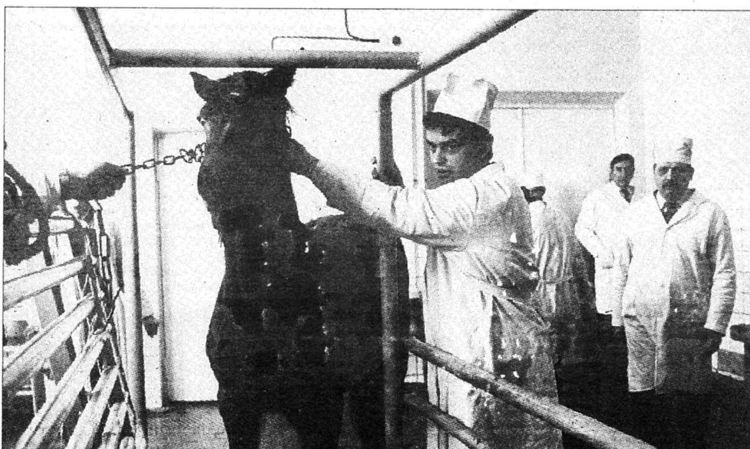
Свою історію Білоцерківський державний аграрний університет веде з жовтня 1920 року. Сьогодні в державі, без перебільшення, немає жодного сільськогосподарського підприємства чи організації, де не працювали б випускники цього вузу. Із стін університету вийшли вчені зі світовим ім'ям, лауреати державних премій, керівники різних рангів, міністри, народні депутати.

Сьогодні у вузі на 31 кафедрі працюють 33 професори -доктори наук, 156 доцентів і кандидатів наук, захищено 279 кандидатських і 36 докторський дисертацій. За останні 15 років впроваджено у виробництво більш як 50 наукових розробок державного і 40 обласного рівня. Торік вуз здобув найвищий (четвертий) рівень атестації з наданням автономії.

Про безперечний авторитет вузу свідчить хоча б той факт, що ректор університету В. Власенко — голова ради об'єднання «Укрсільгоспосвіта», куди входять усі сільськогосподарські навчальні заклади держави і дослідні господарства. А на базі БДАУ створено навчально-науково-виробничий комплекс.

Фотооб'єктив нашого кореспондента зафіксував лише кілька миттєвостей із життя цього багатотисячного колективу — кузні кадрів для села. Тут і лекційні будні, і копітка робота в лабораторії, і радість дипломованого спеціаліста, і освоєння сучасної комп'ютерної техніки, і творча продуховина за шахівницею та на театральній сцені.

Петро МАСЛЯК, професор Національного університету ім. Т. Шевченка

Агресивна географія

***У** 1995 РОЦІ в сусідній країні, що її вважають за стратегічного партнера України, державу, з якою ми «обречены на сотрудничество», вийшов друком підручник для загальноосвітніх учбових закладів під назвою «География России. Население и хозяйство». До речі, це не якесь підпільне видання чи здійснене власним коштом авторів. Нічого схожого. Підручник рекомендовано Міністерством освіти Російської Федерації. Не менш цікава й інша деталь. Книгу ухвалено Федеральною експертною радою і включено до Федерального комплекту підручників на 1995/96 учбовий рік.*

Як стверджують автори В.Ром і В.Дронов, підручник «написан необычно». З цим важко не погодитися. Такої агресивної до сусідніх країн географії, напевно, не було з часів Адольфа Гітлера. Що може бути більш промовисте за географічну карту? Ось карта на стор. 176. Вона має назву «Агропромышленный комплекс России». І які міста віднесть автори до центрів цього комплексу? Харків, Вінницю, Тернопіль, Херсон, Дніпропетровськ. Ні, це не помилка. Це не маячня божевільних. Це — підручник для загальноосвітньої школи.

Але ж не хлібом єдиним живе людина і країна в цілому. Є ще й водний транспорт. Будь ласка, на стор. 193 картосхема називається «Водный транспорт России». То тут кордони України навіть пунктиром не позначені. Тому всі наші порти — російські: Одеса, Іллічівськ, Миколаїв, Маріуполь. І про річкові не забули, — Київ, Запоріжжя. Теж знадобляться. Як все це назвати?

Звичайно, писати в підручнику науковцям речі, що входять у протиріччя із здоровим глуздом, не легко. Тому після трудів праведних можна і відпочити, підлікуватися, розважитися. А куди поїхати краще? І тут автори підручника «География России» залишаються вірними собі. Ось вам чергова картосхема з назвою «Рекреация в России». Знаючи геополітичні устремління цієї держави, не важко передбачити, що автори мали включити до рекреаційних районів Росії і українські Карпати, і Крим, і Одесу, і все інше. Так воно і є. Навіщо українцям ця рекреація?

Завершує підручник з географії Росії характеристика країн колишнього СРСР. На чільному місці тут знову Україна.

Не поступається цьому підручникові й інший — «Природа России», автори Е.Раковська і І.Баринова (1995 р.). Більшість картосхем тут зображують не територію Росії, а колишнього СРСР. При цьому, напевно, передбачається, що гірські системи, льодовики, ріки, клімат, рослинний і тваринний світ тощо можна розглядати лише в межах «единого пространства стран СНГ и Балтии».

Не менше українофобії і в книзі для вчителя під назвою «Деловые игры по экономической и социальной географии», виданій у 1995 році. То раптом, ніби випадково, з'являється картосхема СРСР з підписом «Ситуационная карта отрасли страны», стор.66, із промисловими центрами України. А то й зовсім груба провокація «вченого-географа» В.Бабуріна, коли він при вивченні курсу «Економіка і соціальна географія Росії», рекомендує тему: «инициирование интереса «к малой родине». І цією «малою батьківщиною» для Росії, звичайно, знаючи менталітет представників її географічної науки, є Крим. А то ще, не дай боже, підростаючі покоління росіян не зможуть розібратися, чи є для них «малой родиной» Рязанська, Калузька чи Костромська губернії, чи, може, Закарпаття в Україні або піски Каракумів в Туркменистані.

Підручники з географії Росії не обмежуються «картографічними» агресіями стосовно сусідніх суверенних держав. Іноді державні наміри настільки стають прозорими, що знаходять вихід і в словах. Так, в тому самому підручнику В.Рома і В.Дронова написано: «...Украина и многие другие государства заинтересованы в создании единого Евразийского экономического союза с Россией, что позволит по-иному оценить ЭГП Российской федерации». Краще й не скажеш.

Іншими словами, Україна хоче вставити шию в хомут, бо це вигідно Росії. Сміх, та й годі.

Автори дуже влучно характеризують Росію як країну «...крайне разнообразную не только по природным условиям, но и по характеру экономики, образу жизни людей». Правильно! Ця країна така розмаїта і велика, що купи не тримається.

Приклади з агресивної географії Росії можна продовжувати. Але, здається, і так все зрозуміло. Хоча, на жаль, і не всім в Україні. Ну що ж, не всі ж і здатні, як вірно кажуть росіяни, «к элементарным умозаключениям».

Проблема

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Симптом «Сімби», яка лежить на дні морському,

або Чи солодко живуть українські моряки - «підфлажники»?

***Ц**Я ТРАГІЧНА подія сталася зовсім недавно — напередодні 1996 року. А почалася з того, що 26 грудня теплохід «Сімба-1», завантажившись 1800 тоннами металу в російському порту Таганрог, взяв курс на турецький порт Делікселесі. 29 грудня судновласник одержав радіограму від капітана Петра Шостенка, у якій було повідомлено, що судно перебуває за 30 миль південніше Кримського півострова і до пункту призначення прибуде 31 грудня. Отож екіпаж мав намір зустріти новий рік на березі. Хай на чужому, турецькому, бо всі члени екіпажу — громадяни України, та все-таки на березі. Однак не судилося...*

Повідомлень із судна більше не надходило, в порт Делікселесі воно не прийшло ні у визначений, ні в наступні дні. Та, хоч як дивно, цілий тиждень, аж до 6 січня, пошуки судна, що зникло, ніхто не вів. Нарешті розшук почали турецькі служби, аж після того, як одержали запізніле повідомлення від капітана російського судна «Волго-Балт»: 30 грудня, мовляв, десь за 60 миль від турецького берега він прийняв сигнал біди з «Сімби-1».

Безрезультатні пошуки турецьких служб невдовзі було згорнуто. Та є знахідки, що засвідчують страшну трагедію: екіпаж судна «Академік Вернадський» підібрав, за 50 миль від входу в Босфор, рятувальний круг із «Сімби», а 18 січня моряки італійського танкера «Скорпіон» виявили за 30 миль від турецького порту Ерeглі рятувальний пліт з тілом людини (пізніш було встановлено, що загиблий — один з 12 членів екіпажу «Сімби»).

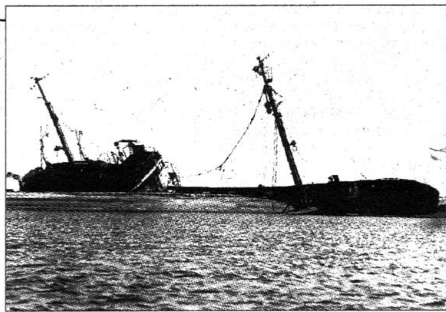
Запитань більше, ніж відповідей

І найперше — чому судно затонуло? Не виявивши його в морських глибинах, точних причин не встановили. І все- таки комісія, котру призначив директор Департаменту морського й річкового транспорту Мінтрансу України, сформулювала власні висновки: «Передбачуваними причинами загибелі судна стали: а) зміщення вантажу і перевертання судна в результаті стрімкої бортової качки; б) конструктивне зруйнування корпусу судна в результаті попадання води за умов хвилювання моря, що значно перевищує розрахункову висоту хвилі; в) форс-мажорні погодні умови й невиконання обмежень в частині встановленого району плавання, вказаних у документах Морського регістру судноплавства». Цей висновок, однак, породжує нові запитання: хтось примусив капітана судна виводити його в море за отих форс-мажорних умов чи він це зробив сам? Чому судно типу «ріка- море» значно віддійшло від берегів й опинилося у відкритому морі, коли йому належало тримати курс біля тих берегів не далі як за 20 миль? На жаль, відповідей на ці запитання вже ніхто, мабуть, не дасть.

Але хтось може відповісти: чому в порівняно невеликому морі, яке перетинає безліч судноплавних маршрутів і яке вдень та вночі борознять сотні суден, ніхто не відгукнувся на сигнали біди, подавані з «Сімби»? Чи ринкові умови, за яких «час — то гроші», геть витравили почуття морської солідарності? І головне — чому на пошуки судна, яке припинило зв'язок з берегом, одразу не вийшли його господарі?

Власником «Сімби-1», що раніше належала одній з одеських фірм й мала назву «Ірина», була турецька фірма «Сімбашиппінг енд трейдінг», однак оператором у даному разі виступала турецька компанія «Кнідос». А зареєстроване судно на Мальті, під її прапором ходило й приписане було до мальтійського порту. Екіпаж з 12 моряків-українців для «Сімби» поставила, уклавши відповідні контракти (причому — за законодавством Великобританії), ліцензована крюїнгова компанія «Євромарин сервіс», зареєстрована в Одесі.

Ви все втропали? То спробуйте розібратися, хто мав попіклуватися про судно, про його екіпаж? Турецький судновласник? Але ж він, застрахувавши судно, передав його в оперативне управління іншій компанії. Оператор і є оператор, йому аби вантаж перевезти. Мальтійців рідний прапор взагалі ні до чого не зобов'язує, їхній інтерес обмежився одержанням платні за реєстрацію судна. Крюїнгова компанія, найнявши екіпаж, одержала свої «зелені» — та й умила руки. Держава, громадянами котрої були члени екіпажу, за ситуації, що склалася, жодних прав, з'ясовується, не має — судно іноземне, потонуло воно у водах іншої країни. Одне слово, люди загинули, а крайнього не знайти.

Отож, слід зачекати, може, когось знайдуть (безглуздість за даної ситуації очевидна, але нічого не вдієш).

В одній із місцевих газет з приводу загибелі «Сімби» прочитав таке: цьому судну, хоч як блюзнірськи це звучить, ще пощастило — його екіпаж набирала офіційно зареєстрована, ліцензована крюїнгова компанія. Що ж, колега-журналіст справді має рацію. Бо тільки в Одесі діє, за одними даними, 60, за другими — 80 крюїнгових агентств, та тільки два десятки з них — проліцензовані. То чи всі повідомляють, кого й куди вербують на роботу? Сумнівно. Тим більш не зацікавлені вони обнародувати випадки загибелі людей. І трагедія, що сталася з членами екіпажу «Сімби», цілком імовірно, — непододинока.

Ось дані Міжнародної федерації профспілок транспорту (ITF): 88 відсотків суден, що плавають під «зручними» прапорами, не відповідають нормам безпеки, на більшості з них не виконують закони про працю, вкрай низька заробітна плата. Саме на таких суднах і працюють більш як 20 тисяч українських моряків— «підфлажників» (цифра досить умовна, бо «підпільні» фірми не афішують кількість ними найнятих та направлених на застарілі й фізично зношені судна).

Отож, хто поручиться, що участь моряків «Сімби» не уготована комусь із них?

То, по суті, раби

Ті, на кого працювали 12 українських моряків — членів екіпажу «Сімби», не відмовляються, щоправда, від вєсіх зобов'язань перед ними, точніше — перед їхніми сім'ями. За грудень, що став останнім у житті моряків, наприкінці січня навіть сплачено заробітну плату. Яку саме? Кому 250, а кому 300 доларів (хоча відомо — це десь учетверо менше,ніж платять іноземні компанії своїм морякам; **та «підфлажники» — то, по суті, раби**, скільки хто дасть — і за те хай скажуть спасибі). Ще належить страховка. Однак її сім'ї загиблих зможуть одержати тільки через півроку після зникнення судна, адже коли мертвих людей не знайшли, то їх вважають безвісти пропалими.

Кому він потрібен, наш моряк?

Очевидно, найкращий варіант — робота моряків на вітчизняних суднах, і з оплатою, що відповідала б міжнародним нормам. До такого, однак, ще треба дожити: чисельність українського флоту, його вантажо- й пасажироперевезення значно скорочено, а отже, з'явилася чимала надлишкова робоча сила не тільки в Чорноморському морському пароплавстві, а й в Азовському, Дунайському, «Укррічфлоті», «Чоразморпуті», «Антарктиці», Спілці рибколгоспів, інших компаніях. А людське життя вимірюється днями, протягом яких треба харчуватися, одягатися, задовольняти інші потреби.

Отож, працевлаштування на іноземні судна наших моряків — річ виправдана. А їх соціальний захист, оскільки ці люди — громадяни своєї країни, має взяти на себе, очевидно, держава. Але вона, скажуть декотрі, не одержує на це від іноземних роботодавців чи самих працівників жодних відрахувань, якщо не брати до уваги податків, сплачуваних крюїнговими агентствами (чи всі сповна їх платять?). Отож, **вихід — у прилученні до працевлаштування наших моряків за рубежем українських державних структур.** З усіма наслідками, що звідси випливають, — юридичними, фінансовими, соціальними. Які ж органи могли б перебрати на себе ці функції? Є пропозиції створити спеціальний Державний центр зайнятості моряків, підпорядкований Мінпраці, або структуру у складі Департаменту морського й річкового флоту Мінтрансу України.

Хоч би як там було, але справу має взяти до своїх рук держава. Тим більш, що це відповідає й міжнародним конвенціям, які, до речі, заперечують пошук роботи для моряків особами чи компаніями, що є комерційними, за грошову винагороду. Важливо, щоб це мали на увазі й ті державні структури, які, гадаю, будуть таки створені. Щоб вони, з одного боку, теж не «стригли купони» за послуги щодо працевлаштування, а діяли згідно з чинним у цій справі українським законодавством, з другого — щоб те працевлаштування не стало бюрократичним парканом, який не кожен здолає.

Відмовитися від крюїнгових агентств одразу було б теж нерозумно: там працюють здебільшого досвідчені фахівці, які добре знають міжнародний морський ринок праці, зав'язали контакти з іноземними судновласниками, — цим досвідом слід скористатися. У який спосіб? Можливо, на засадах співпраці найвідоміших агентств з державними структурами, можливо, — шляхом переходу фахівців крюїнгу безпосередньо до тих структур.

Але поки працевлаштуванням українських моряків за рубіж займатимуться десятки погано або й зовсім не контрольованих агентств, безпека й соціальний захист людей зостанеться лише словами. Й сумний симптом «Сімби» нависає над долею наших співвітчизників.

Одеса.

НА СВІТАНКУ його можна зустріти серед послідовників Порфирія Іванова біля ополонки, що в Голосіївському лісі. Якщо ви замилувалися повітряною кулею, що летить у небі Києва, цілком імовірно, що її пілотує герой нашої розповіді — член президії Федерації повітроплавання України. На автодромі він свій серед автогонщиків. Багато хто вважає його практично професійним художником. А крім того, він захоплюється великим тенісом, фотографією, грає на саксофоні, кларнеті, любить поезію і непогано розбирається в ній... Йдеться про Володимира Васильовича Ткачова – генерал-лейтенанта, начальника штабу, першого заступника командувача виду Збройних Сил.

Віктор КОРОБКОВ, підполковник

ДОЛЯ ГЕНЕРАЛА

У ЗЕНІТНОМУ ракетному дивізіоні всі стояли «на вухах». Із частини зателефонували: розбирайтеся, у вас НП — готується терміново зустріти командира бригади і начальника штабу.

Загалом приїздові начальства рідко бувають раді. А тут ще й НП. От і метушилися всі, підтягали «хвости». Сам лише старший лейтенант Ткачов сидів на ослінчику відчужено. Вчора він, заступник командира дивізіону зі зброї, займався вивченням цілком секретного комплексу АСУ, який нещодавно надійшов до військ. Коли повертався у штаб, щоб здати до «секретки» портфель із документацією, побачив, що от-от у місто вирушить дитсадківський автобус. Поряд, буквально за п'ять метрів від входу до штабу, загорав солдат-секретник. «Здай, будь-ласка, і спиши з мене», — пихнув він у руки секретникові портфель з документами і стрибнув на підніжку автобуса, що вирушав.

Солдат усе зрозумів. Узувся. Пішов до штабу. А портфель... забув. Зранку його виявили і передали в особливий відділ частини.

От і сидів тепер старлей відчужено в очікуванні. А нещодавно ж його, як одного з найперспективніших офіцерів, затвердили кандидатом на вступ до академії. А вчора життя зробило крутий поворот у долі молодого офіцера.

Згадуючи про це більш як через двадцять років, Володимир Васильович, це відчутно, і сьогодні хвилюється.

— Розумієш, — каже він, — я мовчу, похнюпивши голову, а два мудрі полковники, ніби між собою, згадують, який я хлопець непоганий, як на полігонах і дивізіон, і частину виручив, і як з людьми умію працювати... Така от, загалом, «розмова». І тоді я збагнув, що діє таке дужче за будьяке покарання. Це була справді батьківська розмова. І те ставлення довіри, офіцерської колегіальності, які я відчув з боку комбрига і начальника штабу, не раз надалі допомагали прийняти правильне рішення. Адже зламати мене тоді було зовсім просто. А мені повірили...

Коли через кілька років Володимира Ткачова призначили командиром бригади, він не посадив на гауптвахту жодного військовослужбовця, практично нікого не покарав.

... Кажуть, на передвиборній зустрічі з виборцями кандидатові в народні депутати Одеської міськради Ткачову поставили запитання:

— Якщо вас оберуть мером міста, ким ви будете: генералом чи мером?

Реакція миттєва:

— Генерал-губернатором Одеси.

Коли переводили на нове місце служби, сесія міськради постановила: залишити за ним депутатські повноваження, нехай представляє інтереси одеситів у Києві.

... Летіли якось на повітряній кулі. А, слід сказати, керувати нею можна тільки по висоті, прагнучи обрати потрібний напрям. Того разу на всьому рівні «струмінь» ніс лише на міст Патона. Біля його початку й сіли. Ошелешений міліціонер підскочив до кулі і суворо запитав: «Дозвіл є?» — «Є», – відповів, посміхаючись, моложавий чоловік.

«Хто підписав?» — «Я!»

Чи треба казати, що це був генерал-лейтенант Ткачов?

Нічого не допетравши, міліціонер віддав честь і скомандував: «Можете продовжувати політ».

ВИ, ЛИБОНЬ, чували «бородатий» анекдот, коли на запитання «Чи може син генерала стати маршалом?» відповідають: «Не може, бо в маршала також є свої діти».

Про «генеральське» походження Володимира Васильовича я хотів би розповісти окремо.

Народився він у родині слюсаря і вчительки початкових класів школи.

У селі Сінному, що на Сумщині, люблять зазначити, що мало не кожен другий тут — Ткачов. І зрозуміло – прізвище відоме. Дід Федір, приміром, у роки Великої Вітчизняної до двох орденів Леніна додав третій — за те, що через усі кордони возив партизанам до лісу продукти.

Було в діда десятеро синів і чотири доні. З усіх синів лише один Василь, важко поранений, повернувся з війни. Решту прийняла земля — від Сум до Берліна.

День, коли вбили президента Кеннеді, Володя запам'ятав особливо: граючи у футбол, він зламав передпліччя – відкритий перелом обох кісток. Чимало довелося витерпіти: операції, спиці, пов'язки-перев'язки... Коли через півроку всю «збрую» зняли, з жахом переконався: кістка зрослася неправильно, рука не розгинається.

Як же армія, авіація?

Для початку придбав невеличкі гантелі. Здивував батьків тим, що почав регулярно купувати їм квитки до кіно. (Гадаю, вони швидко розкусили хитрощі сина. Але ж батьки справді хотіли, щоб син виріс мужчиною. Тому й робили вигляд, ніби нічого не помічають). А Володя, затиснувши в зубах подушку, робив вправи. Від простого — до складного. Перейшов на підтягування. Один, два, три рази...

Настав час медкомісії у військкоматі. Висновок лікарів був невблаганний: «Солдатом іще, може, й станеш. Але офіцером — ніколи».

— Стану!

Разом із сусідом вступив до військово-технічного училища. Там готують ракетників.

Закінчив з відзнакою.

... І от старший лейтенант Ткачов стоїть, звісивши голову, перед комбригом.

ОСЬ уже випускник академії капітан Ткачов одержує призначення — Примор'я, Хорольський район, зенітний ракетний дивізіон.

— Перша самостійна посада — величезне випробування, розмірковує нині генерал. — Це начебто тебе на виживання до тайги кинули. Якби ж тільки бойові питання! Командир дивізіону, надто ж на Далекому Сході, — і Бог, і цар. Не перебільшую. Людей мити-годувати треба, зодягати-взувати, опалення-водогін — ну, все-все твоє господарство. А народ бувалий. Підлеглий комбат, приміром, — у званні майора. Старшина підрозділу — вже двадцять сім років старшина. І дивляться отак, ну-ну, покажи, що ти вмієш, капітан-хлопчисько.

Півтора місяці жив у казармі. Тільки поголитися додому забігав та сказати, що живий-здоровий. За цей час «дійшов» лише до вранішнього огляду: привчив заступників комвзводів вставати за десять хвилин до загального підйому, сам проводив фіззарядку, визначив порядок умивання, щоб усі встигали. Дивлюся, за два тижні переселилися до казарми обидва комбати. Вигляду не показую, але подумки — ага, гадаю, повірили. А потім я не раз і багато чого вчився у майора-комбата і прапорщика-старшини...

Так на ділі відчув офіцер: піклування про людей – справа не лише корисна, а й радість приносить своїм зворотним зв'язком.

Офіцер навчається протягом усього життя. Він і командир, і інженер, і психолог, і господарник... Змінювалися люди, ракетні комплекси, системи керування — Володимир Ткачов весь час навчався. Коли не вистачало знань співробітників — вступив до академії. Відчув потребу — закінчив академію Генерального штабу.

Якось Володимир Васильович сказав: командир, начальник має вміти все. І бути попереду.

Я пригадав про це на одному з навчальних зборів з начальниками штабів частин, з'єднань і об'єднань. Все йшло як належить. Перейшли до стрілецької підготовки. Полковники й підполковники ніби помолодшали. І зненацька змовкли голоси на стрільбищі: одна з гранат, не долетівши до окопа, лежала, не розірвавшись, із зведеним детонатором.

— З-за укриття не висуватися, — пролунав голос генерала.

Він був уже в касці. Заліг у шинелі на сніг, посовався по насту, зручніше готуючись до стрибка. Коротка черга, друга — і граната розлетілася на друзки. Я підбіг підібрати на пам'ять один з осколків. А коли повертався, Ткачов, роблено-недбало тримаючи розряджений автомат, усім своїм виглядом показував підлеглим, які його оточували, — мовляв, тільки й діла: гранату розстріляв.

Не знаю, чи повинен так ризикувати начальник штабу виду Збройних Сил. Та по очах учасників зборів зрозумів: за таким вони підуть і у бій, і у вогонь, і у воду.

Між іншим, осколок тієї гранати досі бережу на найпочеснішому місці серед журналістських трофеїв. Поруч із першим «чорнобильським» записником.

Потім заняття продовжувалися згідно з планом. А настав час, генерал разом з усіма сів за один стіл і з усіма підняв чарку.

Якось я запитав:

— Володимире Васильовичу, яка ваша найбільша вада?

Він замислився. Явно не чекав. Тоді сказав:

— Їх вистачає. Та головних загалом — дві. Перша – дуже вірю людям. Трапляється, потім шкодую про це. А друга, коли прийняв рішення і його вже виконують або виконали, я надто довго переживаю: чи правильно вчинив? Правда, намагаюся, аби для оточення це було непомітно.

Коли я познайомився з ним ближче, з радістю переконався, що недоліків у генерала більше. Чому з радістю? Та тому, що писати про живу людину завжди цікавіше й приємніше. Адже душа — то не куля, котру можна котити куди завгодно, а алмаз, який, буває, й скло гострими кутами ріже. Тож нашому генералові, в котрого завжди з-під сорочки визирає краєчок тільняшки, притаманний повний набір рис нормальної людини.

Особисто я, приміром, бувши його підлеглим, довго не міг звикнути, що коли до нього не прийдеш — вранці, ввечері, в обід — щоразу зробить міну: «Завжди ти невчасно. Ну, сідай. Тільки коротше». Тепер я вже знаю: то хороша ознака, розмова буде докладна. Якщо поспішає — перерве: «Годі агітувати. Чого треба?» Відкриваю записник і вивертаю весь список проблем. Записує: «Скінчив?.. Іди, не заважай». Значить, усе буде зроблено. Якщо в чомусь проти — тут же перепитає. Переконаєш — погодиться.

А загалом, у ньому дуже цікаво поєднуються організованість, властива професіоналові-штабісту, і тонка душевність, вміння привернути до себе людину.

Ще одну грань його життя ніяк не можна обминути. Бо вона, можливо, найкрасивіша і надає відтінків решті кольорів.

Якось поцікавився: скільки переїздів на нове місце служби в нього було (припускаючи, що кожні два переїзди справедливо прирівнюють до однієї пожежі).

— Шістнадцять, — спокійно відповів Ткачов. І глянувши на мене, додав: — Знаєш, яка в мене дружина? Дуже кмітлива, розумна, добра жінка. Все, чого я досягнув, що маю, — то вона. Коли мені треба було їхати, вона, не закінчивши, покинула інститут – обрала мене й переїзди.

Либонь, не раз чував про дружин-командирш? Так от вона ніколи не втручалася в мої службові справи. Звичайно, про щось там радилися, але жодної конкретної рекомендації. Коли був на бойовому чергуванні, могла на таксі привезти мені попоїсти. Що тобі сказати – все життя поклала на мене й на дітей. Про себе анітрохи не думала. Інститут залишила, працювала і в торгівлі, і на громадській роботі. Дехто на Далекому Сході по кілька років у відпустку не їздив — далеко, грошей шкода. Ніла Іванівна — ледь потепліло — дітей під пахви – і до Херсона, до рідні, підкріпити малюків вітамінами.

І наче підбиваючи підсумок, Володимир Васильович говорить:

— У офіцера в родині не може бути все добре для обох. Один для одного обов'язково має жертвувати всім.

... Міцно стоїть на українській землі рід Ткачових, що з села Сінного, під Сумами. Обидва сини — в батька – ракетники. До того ж — спортсмени: Сашко займається хокеєм, Сергій — боксом. Обидва малюють, як учив їх батько там, у далеких гарнізонах. І пам'ятають про те, що, вже обіймаючи високі посади, батько казав: «Вам буде важче, аніж мені, сини. Завжди знайдуться люди, котрі кожен ваш успіх пов'язуватимуть з моїм генеральським званням. Тому вчіться всього добиватися самотужки».

Фото Валерія СОЛОВЙОВА.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

«Кого ж нам на Вкраїну ждать? Кармелюк. Сковорода.»?

Тривають дискусії про доцільність відзначення 110-річчя і спорудження пам'ятника на Запоріжжі Несторові Махну

ЗАПОРІЖЖЯ... Микола Скрипник хотів саме сюди перенести столицю Радянської України, бо тут, на його думку, лежить серце української історії. В цих краях на березі Дніпра-Славутича загинув від рук кочовників Святослав (Олександр Довженко пропонував спорудити на тому місці величний пам'ятник, що увічнював би слов'янську присутність у Лебедії — просторах між Дніпром та Доном). Тут, на Хортиці, бував Тарас Шевченко, а її лицарів описав Микола Гоголь.

І якщо хтось ще ні разу не приїжджав до Запоріжжя й думає, що на вулицях та майданах цього міста стоять пам'ятники цим видатним синам України, то глибоко помиляється. Біля Дніпрогесу височіє традиційна постать Леніна, у старій частині міста — монументи Джержинському, чекістам... Про спорудження пам'ятника Тарасові Шевченку поговорили й забули. Кажуть, що немає грошей. Що ж до увічнення патріотичних справ запорозьких козаків, то на Хортиці діє музей, а в місцевому університеті — лабораторія (?) з вивчення лицарської історії.

Сьогодні зрозуміло, що багато сторінок нашої історії висвітлено однобоко. Події вітчизняної історії часто упереджено виривали з контексту європейських подій і навпаки — «вмонтовували» в контекст російської історії.

Південна степова Україна об'єднує землі колишньої Запорозької Січі, Криму й Туреччини. Ще у XVIII столітті цей край становив собою типове Дике Поле і тому й надалі (очевидно, й до сьогодні) зберіг свій окраїнний характер. Жоден із українських регіонів не має такої етнічної різноманітності, як Запоріжжя, хіба що Донбас. Участь півдня в українському національному русі завжди була мінімальна, зате внесок в економічний розвиток України значний. Останній чинник є визначальним у формуванні промосковських настроїв запоріжців, які вірять у торжество прагматичних аргументів і бувають байдужі до проблем розвитку національної духовності.

Міф про автономію зі столицею в Гуляйполі сидів і в голові малоосвіченого селянина Нестора Махна.

Історична довідка. Нестор Махно (справжнє прізвище Міхненко) народився 27 жовтня 1888 року. Освіта — початкова. В березні 1910 року одеським військовим судом засуджений до смертної кари за вбивство. До 1917 року відбував покарання в московській Бутирській в'язниці. Від 1919-го по 1921 рік — активний учасник громадянської війни на півдні України. Н. Махно та його Повстанська армія блокували проникнення на східну Україну частин армії гетьмана П. Скоропадського та Української Народної Республіки, зірвали наступ на Москву військ А. Денікіна, штурмом оволоділи воротами Криму — Перекопом, зігравши вирішальну роль у розгромі армій П. Врангеля. 28 серпня 1921 року Н. Махно перейшов Дністер й опинився в еміграції. Залучався Генеральним штабом французької армії до читання лекцій, присвячених сучасній партизанській війні. Помер у Парижі 6 червня 1934 року.

***

Масштабна поява Н. Махна на історичному видноколі відбулася після його поїздки до Москви. Після зустрічі з В. Леніним та більшовицькими вождями ми бачимо вже іншого Н. Махна (до речі, він ніколи у своїх спогадах не відгукувався негативно про лідера жовтневого перевороту). Одержавши в Москві у відповідних органах фальшиві документи на ім'я Івана Шепеля, Н. Махно нелегально переходить кордон Російської Радянської Республіки та Української Держави, а через півроку стає головнокомандувачем Радянської революційної робітничо-селянської армії Катеринославського району.

Судячи з документів, то чи й був у більшовиків вірнопідданіший прихильник, ніж Н. Махно? Фактично про всі події, в яких він бере участь, відразу доповідає в Москву, а то й прямо В. Леніну: «Всем, всем, всем! Копия — Москва, Кремль. Нами убит известный атаман Григорьев. Махно». (Спеціально цитуємо за оригіналом, бо Н. Махно послуговувався винятково російською мовою, зрозуміло, далекою від літературної).

Але хоч як віддано служив гуляйпільський батько (до речі, в Парижі він часто дивувався: чому більшовики не захотіли «зробити» з нього ще одного Чапаєва чи Будьонного?), долю його було вирішено ще на самому початку співпраці з Радянською владою. Л. Троцький визначав усі військові формування в Україні як націоналістичні, незалежно від їхньої політичної орієнтації. І якщо дозволити їм зміцніти, казав Л. Троцький, то створиться українська армія. Такої думки дотримувався і тодішній голова Радянського уряду в Україні Х. Раковський. Нещадним до Н. Махна був і Ленін: «Наше военное командование позорно провалилось, выпустив Махно.., не умея раздавить горсток бандитов», — писав він одному з військових керівників Радянської Росії.

***

Якщо російські більшовики так боялися «націоналізму» Н. Махна, то чи усвідомлював себе українцем гуляйпільський батько? Аж ніяк ні. Його ненависть до повсталої Української Народної Республіки, а потім до Української Держави гетьмана П. Скоропадського була така, що він часто впадав у стан неконтрольованої люті й істерики. «Щирые патриоты», «украинские шовинисты» — ці та інші вислови супроводжують його спогади й роздуми про свою роль у революції. Одне слово, перед нами типова зрусифікована особистість, до того ж виходець з люмпенізованих сільських низів. І тому можна лише дивуватися деяким нашим письменникам, які вишукують у портреті Н. Махна риси свідомого українського патріота.

***

Ще ясніше бачиться безперспективність боротьби Н. Махна, коли поставити її в ширший контекст тодішніх подій. Саме тоді московські більшовики та їхній лідер «хворіли» ідеєю всесвітньої революції. А тут слідом за Росією постали радянські республіки в Угорщині та Баварії. «Революція рухається уперед, — казав В. Антонов-Овсієнко, виступаючи на урочистому засіданні Всеукраїнського ЦВК. — Слідом за Угорщиною рух перекидається в інші країни, і цей рух буде ще більше зміцнюватися з просуванням нашої Червоної Армії. У Києві ми стоїмо в коридорі, який веде до Європи». Ленін у ті самі дні наголошував Х. Раковському: «Ще раз нагадую найважливіші два завдання: прорив через Буковину і взяття Ростова».

Засліплений ненавистю до всього українського, Н. Махно не бачив ні більшовицького лицемірства, ні дріб'язковості своїх прагнень у час вселенського переділу територій викроїти «свій» автономний шматочок зі столицею в Гуляйполі.

***

Коли стало відомо про майбутній 110-й ювілей, на який організатори навіть розраховують одержати кошти від уряду, про намагання запорізького багатія В. Наумова спорудити пам'ятник Н. Махну в Гуляйполі, з іронією та сумом думаєш: невже ніколи не переможуть у славному козацькому краї ідеї державництва й патріотизму?

... Непросте питання поставив на початку XX століття Павло Тичина.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України», Анатолій ФЕДОРОВ, журналіст

Немає людини — немає проблеми

РОСТИСЛАВ Борисенко та Олександр Куспиш, члени збірної України з боротьби самбо, пропали в Будапешті 29 квітня цього року. Протягом двох тижнів їхня доля була невідома. Лише після активного втручання газети «Голос України», Консульського управління МЗС України, посольства України в Угорщині вдалося розшукати наших громадян. Коротко ми вже повідомляли про суть справи. А деталі редакція з'ясувала в осіб, причетних до цієї історії.

Олександр Ноухатько, голова Федерації з боротьби самбо:

—Наступного дня, тобто 30 квітня, направили офіційний запит у Міністерство закордонних справ України. Розіслали фотографії, паспортні дані. Нам тут же повідомили, що до МЗС Угорщини, МЗС України ніхто не звертався, що все нормально, і вони перебувають у знайомих.

—Із МЗС України надійшла така інформація?

О. Н. — Мені сказали, що подзвонили нібито зі Львова і переказали: не хвилюйтеся, вони в нас.

У відділі оперативного реагування Консульського управління МЗС України нам повідомили, що інформацію про зникнення Борисенка і Куспиша отримали 5 травня. Співробітники відділу вийшли на Міністерство у справах молоді і спорту, на Федерацію з боротьби самбо. Пізніше до МЗС України зателефонував Ноухатько. Він говорив, що обидва спортсмени — солідні люди і можуть постояти за себе. Також сказав, що в нього є інформація, що Борисенко і Куспиш нібито «затримались» у знайомих, й особливо хвилюватися нічого.

Однак після розмови із знайомими Борисенка співробітники відділу продовжили офіційно з'ясовувати ситуацію. Звичайно, одразу ж повідомили наше посольство в Будапешті.

Тривога посилювалася, бо до 10 травня з різних причин жодних відомостей не було. Начальник Консульського управління Василь Коваль взяв справу під особистий контроль. Мали оперативний зв'язок з усіма причетними до історії сторонами. Є багато можливостей впливати на перебіг подій. МЗС України їх використало.

Дмитро Ткач, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Угорщині:

—Ми одразу розпочали пошуки. У поліції жодних даних не було. Це цілком природно, бо, як з'ясувалося пізніше, Борисенка й Куспиша затримали співробітники спеціального підрозділу боротьби з організованою злочинністю. Їхня інформація не завжди надходить до поліції. Проте після звернень до Генеральної прокуратури, Міністерства закордонних справ Угорщини було розпочато розшук, і вже 10 травня ми знали, що наші громадяни живі і здорові і перебувають в камері попереднього ув'язнення. Завдяки нашим добрим стосункам з угорською стороною вдалося досить швидко владнати справу. 15 травня хлопці вже були вільні. До нас доходили чутки про їхні можливі «загули» або намагання залишитися жити в Угорщині. Однак це було таке сумнівне, що ми ні на хвилину не припиняли пошуки.

Мушу наголосити. Зволікання із повідомленням про зникнення громадян України неприпустиме. Якби з Федерації з боротьби самбо хоча б зателефонували нам наступного дня після пригоди, тобто 30 квітня, то події, можливо, розгорталися б інакше. А так Борисенка і Куспиша депортували з Угорщини. Тепер має відбутися суд, який розставить крапки над «і». Поки що в обвинуваченні записано: за співучасть у спробі вчинити пограбування.

Сергій Донков (знайомий Ростислава Борисенка):

—Андрій Баранич, Олександр Журавель і я протягом 1, 2, 3 травня намагалися з'ясувати, що трапилося з Борисенком і Куспишем. Повсюдно телефони мовчали. З власної ініціативи почали готувати листи. 5 травня підписали їх у федерації і відправили до МЗС України й нашого посольства в Угорщині.

—Хто відправляв листи? Федерація чи ви?

С. Д. — Ми відправляли. Від федерації був лише підпис Ноухатька і печатка.

—Яку інформацію про Борисенка й Куспиша ви отримали у федерації?

С. Д. — Сашко Журавель зустрівся з Ноухатьком. Той жодної тривоги не виявляв. Сказав лише, що Куспиш і Борисенко запізнились у Будапешті на поїзд. Потім пішли версії, що нібито вони «загуляли» у знайомих, а то й взагалі вирішили там залишитися. Ми цьому не повірили, бо Ростислав і Олександр — фанати спорту і нічого такого не могли вчинити. Отож продовжували пошуки.

—Ви зв'язувалися лише з нашими організаціями?

С. Д. — Ні. Ми зателефонували в Інтерпол. Але особливого бажання допомогти не помітили, тому офіційно туди не зверталися, документів не надсилали.

—Яка була реакція Міністерства закордонних справ?

С. Д. — З самого початку наших контактів ми відчули гостру зацікавленість. Відділ оперативного реагування Консульського управління регулярно інформував нас про перебіг подій. Повідомили, що Ноухатько висловив припущення про можливий «загул» Борисенка й Куспиша. Але ми заперечили, бо вже перевірили цю дезу.

Отже, перший етап справи завершився. Але найцікавіше те, що її взагалі могло не бути.

Адже чемпіонат Європи з боротьби самбо проходив у Бєлграді. Спортивне чиновництво чомусь вирішило, що найзручніше діставатися столиці Югославії і назад через Будапешт з пересадками. Залишається дивуватися, як наші атлети здобули 9 нагород? Адже їм довелося тільки в один бік діставатися понад півтори доби. Приміськими електропоїздами. Перебиватися на вокзалах. До речі. добові сплачували по 15 доларів. Жодного цента на кишенькові витрати (згідно з рішенням Кабінету міністрів добові під час відрядження до Югославії сплачують у розмірі 30 доларів. — **Ред.**). Зважте, хлопці поїхали не оглядати краєвиди, а по кілька разів виходити на килим проти найсильніших спортсменів континенту. На наше запитання, чи вистачало харчування, члени збірної України з боротьби самбо відповіли: «Так. Адже кожен з нас брав з собою ковбасу, консерви і таке інше». Воістину невичерпні терпіння й ентузіазм. Ще одна дивна обставина. Наша команда-переможниця не брала участі у вечорі... на честь переможців. Керівництво збірної вирішило щось заощадити: терміново, одразу після завершення турніру, повезло команду на залізничний вокзал, де стомленим спортсменам довелося майже ніч чекати на потяг Бєлград-Будапешт. І це при тім, що є авіарейси Київ-Бєлград, Бєлград—Київ.

Олександр Ноухатько:

—Найкоротший і найзручніший шлях з Києва до Бєлграда — поїздом через Будапешт. З точки зору підготовки й участі у змаганнях це дуже добре. Є літаки на Бєлград. Але це дорого.

Редакція з'ясувала: якби Федерація з боротьби самбо оформляла груповий проїзд літаком до Бєлграда і назад, то було б не дорожче, а дешевше. Тоді збірна України не потрапила б до Будапешта, де, за оцінкою очевидців, криміногенна ситуація досить складна і місцеві правоохоронні органи діють жорстко.

Про це, а також про інші подробиці у справі зникнення в Будапешті Ростислава Борисенка та Олександра Куспиша ми розповімо в одному з наступних номерів.

Інформація про випуск акцій

відкритого акціонерного товариства «ГЕМ»

1. Характеристика емітента:

1.1. Повне фірмове найменування: відкрите акціонерне товариство «ГЕМ».

1.2. Місцезнаходження: 255401, Україна, Київська область, Обухівський район, м. Українка, а/с № 129.

1.3. Дата заснування: 15 березня 1994 року.

1.4. Мета і предмет діяльності:

Метою створення товариства є об'єднання фінансових, економічних, матеріальних, трудових, інтелектуальних ресурсів акціонерів для здійснення господарської діяльності, направленої на отримання прибутку і не забороненої законодавством України.

Предметом діяльності товариства є: виробнича діяльність (електромонтажні, пусконалагоджувальні, проектно-вишукувальні, загальнобудівельні й спецмонтажні роботи, виробництво продукції промислово-технічного призначення та товарів народного споживання); постачально-збутова, торговельна, інвестиційна, зовнішньоекономічна діяльність, надання послуг.

1.5. Середньоспискова кількість працівників — 492 чол.

1.6. Дані про керівника — генеральний директор.

П. І. Б	Кваліфікація	Освіта	Трудовий стаж
Боганський Андрій Володимирович	інженер-електрик, провідний спеціаліст з управління	вища	19 років

1.7. Дані про головного бухгалтера:

П. І. Б	Кваліфікація	Освіта	Трудовий стаж
Подопригора Ольга Іванівна	бухгалтер-економіст	вища економічна	22 роки

1.8. Баланс на 1 жовтня 1995 р. (млн. крб.)

АКТИВ:	
Основні засоби та інші позаоборотні активи	107174
Запаси і затрати	141615
Грошові кошти, розрахунки та інші активи	240945
Всього актив	**489734**
ПАСИВ:	
Джерела власних та прирівнених до них коштів	340874
розрахунки та інші пасиви	148860
Всього пасив	**489734**

1.9. Результати фінансово-господарської діяльності.

Балансовий прибуток:		
	за 1994 р.	44.511.000 тис. крб.
	за 9 місяців 1995 р.	124.597.000 тис. крб.
Обсяг продукції (робіт, послуг)		
	за 1994 р.	105.081.000 тис. крб.
	за 9 місяців 1995 р.	297.349.000 тис. крб.
Дебіторська заборгованість		
	на 1.01.1995 р.	55.039.000 тис. крб.
	на 1.10.1995 р.	228.557.000 тис. крб.
Кредиторська заборгованість		
	на 1.01.1995 р.	39.891.000 тис. крб.
	на 1.10.1995 р.	136.665.000 тис. крб.

1.10. Розмір Статутного фонду — 139 млрд. 642 млн. 400 тис. крб. в т. ч. сума першого випуску — 6 млрд.982 млн. 120 тис. крб.

чистий прибуток — 99 млрд. 534 млн. крб.

дооцінка основних засобів — 33 млрд. 126 млн. 280 тис. крб.

1.11. Найменування контролюючого органу:

Акціонерне товариство—аудиторська фірма «Зовнішінформаудит» договір № 147/5 від 18 травня 1995 р.

2. Дані про розміщення раніше випущених в обіг акцій

2.1. Акції:

Категорія акції	проста іменна
Серія	А
Номери	від 1 до 698212
Номінальна вартість	10 000 крб
Сума емісії:	
Кількість акцій	698212 штук
Сума	6982120 тис. крб.

2.2. Розміщення акцій:

— члени трудового колективу	
і особи, прирівняні до них	— 78658 шт.
загальна вартість	— 786580 тис. крб.
в т. ч. що знаходяться	
у власності керівних працівників	— 34910 шт.
— юридичні особи	**— 565000 шт.**
загальна вартість	— 5650000 тис. крб.
— державна частка	**— 54554 шт.**
загальна вартість	545540 тис. крб.

2.3. Мета випуску акцій:

збільшення статутного фонду шляхом збільшення номінальної вартості акцій до 200000 крб. за штуку.

3. Дані про емісію акцій:

3.1. Акції:
Категорія акції — проста іменна.
Серія — А-І.
Номери від 1 до 698212.
Номінальна вартість — 200000 крб.
Сума емісії:
Кількість акцій — 698212 штук.
Сума — 139642400 тис. крб.
Акції на пред'явника і привілейовані акції не випускаються.

3.2. Метод обчислення і термін виплати дивідендів:

Ставка дивідендів обчислюється як відношення частини чистого прибутку, яка направляється на виплату дивідендів, до суми емісії за підсумками фінансового року.

Виплата дивідендів проводиться щорічно протягом 30 днів зі дня прийняття рішення про виплату, шляхом перерахування на рахунок акціонерів або іншим способом за рішенням загальних зборів акціонерів.

3.3. Адреса місця виплати дивідендів і здійснення операцій з продажу і обміну акцій:

255401, Українка, Київська обл., Обухівського р-ну, а/с № 129 АТ «ГЕМ».

3.4. Строк і порядок передплати акцій та їх оплати.

Відкритий продаж акцій не передбачається. Акції за новою номінальною вартістю — 200000 крб. — розповсюджуються серед акціонерів АТ «ГЕМ» шляхом обміну акцій попереднього випуску АТ «ГЕМ-Чорнобиль» номінальною вартістю 10 000 крб.

3.5. Порядок повідомлення про випуск акцій і порядок розміщення АТ «ГЕМ» повідомляє своїх акціонерів про випуск і обмін акцій персонально, шляхом розсилання поштових повідомлень, а також опублікуванням інформації в газеті «Голос України».

3.6. Умови розпорядження акціями

Акціонери без обмежень будь-яким чином можуть розпоряджатися акціями товариства, в тому числі продавати чи іншим чином відчужувати їх на користь інших юридичних та фізичних осіб, якщо інше не передбачено чинним законодавством.

3.7. Права власників акцій

Користуватися переважним правом на придбання додатково випущених акцій товариства.

4. Чинники ризику:

Приймаючи рішення про покупку акцій ВАТ «ГЕМ» потрібно враховувати такі чинники ризику:

— погіршення економічної ситуації в Україні, в т. ч. загострення кризи неплатежів;

— можливі зміни в законодавстві України про оподаткування;

— зростання конкуренції на традиційних ринках збуту;

— форс-мажорні обставини.

А. В. БОГАНСЬКИЙ,
генеральний директор.

Інформація про третю емісію акцій

акціонерним комерційним банком споживчої кооперації Київської області

«Київкоопбанк»

Акціонерний комерційний банк споживчої кооперації Київської області «Київкоопбанк» зареєстрований Національним банком України 27 серпня 1993 року за № 195 як товариство з обмеженою відповідальністю. 1 лютого 1994 року засновниками прийнято рішення про створення акціонерного комерційного банку споживчої кооперації Київської області «Київкоопбанк» як відкрите акціонерне товариство через його реорганізацію. 28 червня 1995 року Національним банком України зареєстровано акціонерний комерційний банк споживчої кооперації Київської області «Київкоопбанк» як відкрите акціонерне товариство зі статутним фондом 10 140 млн. карбованців.

Місцезнаходження головної контори, поштова та юридична адреса: м. Київ-042, вул. Патріса Лумумби, 21, коррахунок 800161022 в Управлінні Національного банку України по м. Києву і Київській області МФО 322658.

Засновники банку: Київська облспоживспілка, 24 райспоживспілки і одне районне споживче товариство. Банк створено з метою сприяння економічному розвитку України, розвитку товарно-грошових та ринкових відносин, першочергового комплексного обслуговування організацій, підприємств споживчої кооперації, а також юридичних та фізичних осіб, всебічного сприяння задоволенню економічно-споживчих потреб населення, прискорення обертання кредитних ресурсів та коштів у розрахунках, впровадження нових форм кредитного обслуговування та надання відповідних платних послуг.

Банк здійснює розрахункове, касове, кредитне обслуговування юридичних та фізичних осіб. Залучає від них вільні кошти.

Показники балансу АКБ «Київкоопбанк» станом на 1.01.1996 року.

АКТИВ	**млн. крб.**
1. Каса	7937
2. Коррахунок	265
3. Кредити, надані банком	151998
4. Дебітори банку	4368
5. Капіталовкладення	261
6. Міжфіліальні обороти	495
7. Інші активи	79742
Усього по активу:	**245066**
ПАСИВ	
1. Статутний фонд	101000
2. Інші фонди	723
3. Розрахункові та інші рахунки клієнтів	25825
4. Депозитні рахунки клієнтів	8250
5. Внески громадян	269
6. Кредити, одержані в інших банках	29000
7. Доходи майбутніх періодів	26489
8. Міжфіліальні обороти	495
9. Інші пасиви	53015
Всього по пасиву:	**245066**

Достовірність показників статей балансу на 1.01.1996 р. підтверджена аудиторською фірмою «Консалтінг-ЛТД».

Вищим органом управління банку є загальні збори акціонерів.

Контроль за діяльністю банку між зборами здійснює Рада банку. Головою Ради обрано Пака Володимира Петровича, голову правління Київської облспоживспілки.

Керівництво поточною діяльністю здійснює правління банку — його виконавчо-розпорядчий орган. Головою правління банку призначено Яківчука Олександра Євгеновича, який має вищу економічну освіту, загальний виробничий стаж 14 років.

Головний бухгалтер банку — Павленко Наталія Петрівна, вища економічна освіта, загальний виробничий стаж 26 років.

Голова правління банку — Яківчук О. Є., володіє 20 простими іменними акціями, головний бухгалтер банку — Павленко Н. П., володіє 18 простими іменними акціями АКБ «Київкоопбанк».

Кількість працівників банку — 92 особи.

Розмір першої емісії становить 10 140 простих іменних акцій номінальною вартістю один мільйон карбованців кожна на загальну суму емісії 10 140 мільйонів карбованців. Статутний фонд повністю сплачений і зареєстрований Національним банком України 28 червня 1995 року за № 195.

Розмір другої емісії становить 90 860 простих іменних акцій номінальною вартістю — один мільйон карбованців кожна, на загальну суму емісії 90 860 мільйонів карбованців.

Статутний фонд становить 101 мільярд карбованців, повністю сплачений і зареєстрований Національним банком України від 27 березня 1996 року за № 10-119/763.

Статутний фонд збільшено за рахунок засновників і акціонерів банку, якими є юридичні особи споживчої кооперації та фізичні особи, що працюють в споживчій кооперації Київської області.

АКБ «Київкоопбанк» має дозвіл Міністерства фінансів України за № 21 від 26 червня 1995 року на здійснення діяльності як депозитарій інвестиційних фондів чи інвестиційних компаній.

Відповідно до рішення загальних зборів акціонерів (протокол № 18 від 29 березня 1996 р.) АКБ «Київкоопбанк» оголошує третю емісію і передплату простих іменних акцій серії СК у кількості 40 000 (сорок тисяч) штук, номери № 00001—40000, номінальною вартістю — один мільйон карбованців кожна, на загальну суму емісії 40 (сорок) мільярдів карбованців з метою збільшення статутного фонду.

Фінансові ресурси, отримані від емісії акцій, будуть використані для збільшення обсягу активних операцій банку, а також для розвитку банку та його філій.

Передплатниками акцій можуть бути юридичні і фізичні особи. Переважне право на купівлю акцій «Київкоопбанку» надано підприємствам та організаціям споживчої кооперації і фізичним особам, які працюють у споживчій кооперації, банку та його філіях.

Акції розповсюджуються шляхом відкритої підписки, що проводиться банком.

Передплата на акції здійснюється шляхом укладання договору-заявки, відповідно до якої банк зобов'язується видати покупцеві свідоцтво на загальну суму сплачених акцій після повної сплати їхньої номінальної (курсової) вартості та офіційної реєстрації результатів передплати. Покупці зобов'язуються сплатити номінальну (курсову) вартість акцій у грошових одиницях, що мають обіг на території України в готівковій або безготівковій формі. Перші 30 днів акції реалізуються без курсової націнки, в подальшому — з курсовою націнкою відповідно до попиту.

Оплата акцій здійснюється шляхом перерахування відповідної суми на рахунок, який вказано в договорі-заявці і відкритий в АКБ «Київкоопбанк», або сплатою її готівкою до каси банку. Рішення про прийняття перевищення передплати приймають загальні збори акціонерів відповідно до ст. 30 Закону України «Про господарські товариства».

Відповідно до вимог Національного банку України юридичним особам під час придбання акцій необхідно подати баланс на останню звітну дату, звіт про фінансові результати і їх використання та аудиторський висновок, а фізичним особам, що купують акції на суму більш як 170 мільйонів карбованців, подати довідку до податкової інспекції про джерела надходження коштів, спрямованих на придбання акцій, паспорт.

Акціонери банку користуються:

переважним правом на придбання додатково випущених акцій;

правом участі управлінні банком особисто або через своїх повноважених представників;

правом одержувати частину прибутку (дивідендів) від діяльності банку;

правом продавати, передавати, заповідати акції з обов'язковою реєстрацією зміни власника в установі банку в десятиденний строк, але після офіційної реєстрації результатів передплати.

Акції випускаються в дематеріалізованій формі як електронні записи на рахунок власників. Купівля і продаж акцій фіксується в комп'ютерному депозитарії банку.

Строк передплати акцій — з 25 червня 1996 року по 25 грудня 1996 року включно. Голосування на загальних зборах акціонерів здійснюється за принципом: одна акція — один голос.

Розмір та строки виплати дивідендів визначаються загальними зборами акціонерів. Дивіденди нараховуються на номінальну вартість акцій і виплачуються шляхом перерахування коштів на розрахунковий рахунок юридичним особам та поштовим накладом або готівкою в касі АКБ «Київкоопбанк» — фізичним особам.

При запровадженні в Україні нової національної грошової одиниці номінальна вартість акцій та сума дивідендів по них перераховуються за офіційно встановленим курсом.

Факторами ризику слід вважати:

погіршення загальної економічної ситуації в Україні;

нестабільність податкового законодавства та встановлення жорстких економічних нормативів;

зміни в законодавстві щодо діяльності комерційних банків.

Місця проведення передплати:

Головна контора: м. Київ-042, вул. Патріса Лумумби, 21, АКБ «Київкоопбанк», контактні телефони: 268-60-46, 268-62-05, 268-53-63.

Філії: 255400, Київська обл., м. Обухів, вул. Малишка, 1, контактні телефони: (8-272) 5-11-76, 5-52-42.

256400 Київська обл., м. Біла Церква, вул. Перша колгоспна, 5-а, контактні телефони: (8-263) 7-40-85, 7-41-97.

255100 Київська обл., м. Макарів, вул. Фрунзе, 33, контактний телефон (8-278) 5-15-72.

256300 Київська обл., м. Бориспіль, вул. Київський шлях, 83, контактний телефон: (8-295) 5-24-73.

256600 Київська обл., м. Тараща, вул. Шевченка, 12, контактні телефони: (8-266) 5-33-01, 5-33-06.

256110 Київська обл. м. Переяслав-Хмельницький, вул. Б. Хмельницького, 31, контактні телефони: (8-267) 5-18-84, 5-18-48.

Арбитражным судом Херсонской области (г. Херсон, пр. Ушакова, 47) по заявлению Госналоговой инспекции по Комсомольскому району г. Херсона (г. Херсон, ул. Суворова, 29) возбуждено дело о банкротстве № 1/6 - Б от 25.01.96 г. коллективного предприятия «Диалог», код ОКПО № 19236633, р/сч. 468258 в акционерном почтово-пенсионном банке «Аваль», юридический адрес: г. Херсон, пос. Камышаны, ул. Космонавтов, 5.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Одесской области 28.02.96 г. возбудил дело № 5/42 по заявлению ГНИ Суворовского района г. Одессы о признании банкротом МП «Яблонька» (г. Одесса, проспект Добровольского, 159), р/счет 609866 в Суворовском отделении АК ПИБ. Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Приватне підприємство «ПЕТ» оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця за адресою: 252056, пр. Перемоги, 37, буд.4, кв.17. Телефон 274-19-88.

Претензії кредиторів приймаються в місячний строк з дня опублікування оголошення.

Арбитражным судом Харьковской области (310002, г. Харьков, ул. Сумская, 64) возбуждено дело № 832/5-51 о банкротстве ЧФ детективное агентство «Легионер», юридический адрес: г. Харьков, пр. Победы, 54, кв. 65, расчетный счет 100468231 в Ленинском отделении АКБ УСР.

Арбитражный суд Днепропетровской области: 320004, Днепропетровск, пр. Кирова, 1, возбудил дело № Б 18-46 от 12.02.96 г. о признании банкротом ООО «Парис», Днепропетровск, ул. Баумана, 2 к. 505, расчетный счет № 61467105 в ДФ АБ «Инко»

Претензии кредиторов и заявления санаторов примаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

В информации о выпуске акций первой эмиссии ОАО «Донецкптицепром» от 14 мая 1996 года в абзаце «Срок подписки» вместо «с 22 мая по 3 июня 1996 г. включительно» следует читать «с 15 июня по 29 июля 1996 г. включительно».

Олександр ВОЛКОВ: «У мене тільки один паспорт — український!»

МИ ВЖЕ повідомляли про те, що до Києва з Атланти приїхав популярний український баскетболіст, чемпіон Олімпійських ігор в Сеулі Олександр Волков. Свого часу він виступав за місцевий клуб НБА «Атланта Хоукс». Потім були Італія, Греція. Однак травма вивела Олександра з гри на тривалий період. Що ж далі? — запитав його.

— Тяжкого ушкодження зазнав торік, коли виступав за «Олімпіакос». Лікувався. Оце почав уже трохи тренуватися. Незабаром повернуся до США. Там пройду ретельне медичне обстеження. Лікарі мають сказати останнє слово: чи триватиме моя баскетбольна кар'єра, чи — фініш.

— Які ваші найближчі плани?

— Я вже казав, що повернуся до Атланти. Там під час Олімпійських ігор допомагатиму моєму другові, наставникові жіночої збірної України Володимиру Рижову та його підопічним. Взагалі старатимуся, чим зможу, прислужитися українським олімпійцям. Адже в Атланті я — своя людина. Після цього в серпні стане відомо, що мені робити. За позитивного рішення медиків, либонь, пограю ще.

— То, може, це буде «Київ-Баскет»?

— Не виключено. Це питання ми вже обговорювали з президентом клубу Михайлом Бродським. Поки що ні з ким контрактами не зв'язаний. Але, повторюю, повернення на майданчик можливе лише за умов цілковитого одужання. Я протягом двох сезонів грав у Греції, будучи травмованим. І добряче зашкодив своєму здоров'ю. Таких помилок повторювати не збираюся.

— Олександре, ви, гадаю, знаєте про переміни, які сталися в нашому баскетболі. Знову президентом ФБУ став авторитетний Володимир Горбулін. Після певного періоду конфронтації, схоже, намітилося потеплішання українського баскетбольного клімату. То, може, й прийшов час вам пограти за національну збірну України?

— Про переміни чув і дуже радію їм. Схоже, що чоловіча збірна потрапить до фіналу чемпіонату Європи. Я завжди мріяв пограти за збірну своєї держави. Тим більше на такому високому і престижному рівні. У мене лише один паспорт — український! Інші отримувати не збираюся.

— Чи не шкодуєте, що свого часу не залишилися в клубі «Атланта Хоукс»?

— Дуже шкодую. Можливо, не зазнав би такої великої кількості травм. Адже в США зовсім інший підхід до баскетболіста. Якщо у тебе хоч маленька травма, тобі дають можливість добре полікуватися, відпочити. Піклування майже зворушливе. В Європі, якщо ти граєш не вдома, то мусиш або живим, або мертвим виходити на майданчик. І не просто, а битися, викладатися. І нікому немає діла до твого здоров'я. Лише після того, як пограв у Італії та Греції, зрозумів, яка велика різниця між європейським баскетболом і рівнем гри в НБА. Якби все повернути назад, то сидів би в «Атланті» чи якомусь іншому клубі, поки мене не вигнали б.

— Чи можна сподіватись на те, що колись європейський баскетбол сягне рівня заокеанського професіонального?

— Таке просто неможливо. Адже за океаном роками утворювалася ціла система змагань і підготовки баскетболістів найвищого класу. Там грати починають мало не з пелюшок, потім у школах, університетах. Зірки завжди сяятимуть, а баскетбол процвітатиме. І спорт, і шоу-бізнес у США будуються виключно на жорсткій конкуренції. Слабкі не проходять. Баскетбол, американський футбол, бейсбол у країні дуже популярні. Про професіональну кар'єру мріють тисячі й тисячі хлопців. Більшість із них — представники багатодітних негритянських родин. За своєю генетикою це гнучкі, еластичні, стрибучі, витривалі атлети. Баскетбол для них — єдиний шанс стати заможним і знаменитим. За це вони землю зубами гризуть. На місця кумирів стоїть довжелезна черга. В Європі все набагато прозаїчніше. Навіть маленькі країни мають ліги з двадцяти команд, де основні ролі відведено «іноземцям». Якщо в 300- мільйонній Америці, на яку працює весь баскетбольний світ, є 29 професіональних клубів, то в тій самій 50- мільйонній Італії їх чи не вдвічі більше. Але головне, не просто називатися професіоналами. Треба такими бути насправді. Знову ж таки, в Італії справжніх професіональних клубів лише кілька. Решта не дотягує до цієї планки.

— А європейська ліга, плани про яку виношують давно, і наближається час здійснення задуманого?

— Якщо всі найкращі виконавці будуть зосереджені в двох десятках клубів-учасників цієї ліги, тоді прогрес можливий. Зникне потреба залучать гравців середнього рівня з НБА.

— Олександре, ви тривалий час живете за кордоном. Чи знайоме вам таке відчуття, як ностальгія?

— Декотрі з наших, хто вже певний час мешкає у США, запевняють, що про ностальгію вже забули. Я такого сказати не можу. Хоча дуже люблю Атланту. Там моя сім'я, дім, друзі. П'ять років тому у цьому місті народилася моя донька Настя. Але мене ніколи не полишає бажання все те, що маю в Америці, перенести в Україну. Мені часто сниться Київ, а особливо рідний Чернігів.

— Ви казали, що ваша кар'єра гравця може завершитися вже нинішньої осені. Нехай не здійсняться ці похмурі прогнози. Але...

— Сподіваюся й за таких умов не розлучатися з улюбленою грою. Про неї знаю багато із середини. Свого часу мені пощастило з тренерами, вчився у Олександра Гомельського, Бориса Вдовиченка, Майка Фрателло, Карло Рікалкатті. Отож гадаю, що зможу стати тренером. І обов'язково працюватиму в Україні...

Розмову вів Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
На знімку: Олександр ВОЛКОВ.
Фото Володимира РАСНЕРА.

Вільна боротьба

На «Золотих пісках» не відпочивали...

ЦЕ БУВ фантастичний, унікальний збіг обставин: учень і тренер в один і той же день, але в різних місцях піднялися на найвищу сходинку п'єдесталу пошани. У Мінську 22-річний борець вільного стилю, перший чемпіон світу в незалежній Україні Ельбрус Тедеєв блискуче виграв турнір Олександра Медведя.

Наш атлет усі п'ять поєдинків на килимі виграв з однаковими рахунками — 10:0! А наставник Ельбруса — 43-річний Борис Савлохов, президент асоціації спортивної боротьби України, на всесвітньовідомому курорті «Золоті піски» в болгарській Варні не приймав сонячні ванни, не відпочивав, а долав на килимі серйозних суперників. Він змагався в чемпіонаті світу з вільної боротьби серед ветеранів у ваговій категорії до 76 кілограмів (дивізіон В, спортсмени віком від 42 до 48 років). У фінальному поєдинку київський Геркулес лише за 22(!) секунди поклав на лопатки болгарина Георгія Димитрова.

Цього ж дня ще один наш земляк Валерій Потапенко не віддав суперникам жодного балу і став чемпіоном світу у вазі до 84 кг. Окрім цієї золотої парочки у нашій команді була ще й срібна — одесити Віктор Арнаутов (дивізіон В,до 68 кг) та Беслан Туштаров (дивізіон А, до 68 кг).

Торік в Атланті вихованець Бориса Сослановича — Ельбрус Тедеєв, ставши чемпіоном світу, у розмові з репортерами трохи «під'юдив» наставника. Мовляв, дивуємося, як наш тренер з його бійцівським характером, молодечим завзяттям, богатирським здоров'ям і видатною майстерністю ще не виграв чемпіонат світу серед ветеранів. Зрозуміло, такі слова зачепили за живе заслуженого тренера України та Росії. Втім, образи жодної не було. Адже учень мав рацію: якщо вже й залишати килим, то обов'язково з лункою перемогою. Як бачите, вчитель довів, що в його характері й можливостях не помилилися.

— Нехай тепер вони, молоді, — каже Борис Сосланович, — в Атланті доведуть, що чогось варті.

Володимир СИНЯВСЬКИЙ, видатний у минулому борець, чемпіон світу, призер Олімпійських ігор:

— Ви подивились би, яка напружена боротьба була, як самовіддано вболівали заповнені вщерть трибуни. До Варни з'їхалося близько трьох сотень Майстрів (так шанобливо називають ветеранів) з 25 країн світу. Найчисленнішим був іранський «десант» з 40 атлетів. Майже такою за чисельністю була й команда господарів. Представницькі були й делегації Росії, Німеччини... Підготовка учасників, зрозуміло, була різна. Але ті, хто боровся за нагороди, справили найкраще враження. Борис Савлохов та Валерій Потапенко — чудові бійці та блискучі технарі — продемонстрували найвищий клас...

Микола ГОРВАТ,
«Голос України»

Українське військо стріляє влучно

В УГОРЩИНІ відбулися міжнародні змагання армійських колективів зі спортивного орієнтування, в яких взяли участь команди Словаччини, Словенії, США, угорських військових з'єднань, Академії Генерального штабу та митниці Угорської Республіки. Приємно, що помірятись силами було запрошено й представників України. Висока честь і відповідальність захищати кольори нашої держави випала на долю мукачівських воїнів на чолі з підполковником Василем Головчуком.

Випробування були не з легких. Члени команд долали 15- кілометрову дистанцію у повній бойовій викладці, 300-метрову зону умовного зараження у протигазах, 20- метрову водну перешкоду тощо. А при цьому ще змагалися на влучність стрільби з різних видів зброї, кидання гранат.

Командувач Будапештського особливого округу генерал Іштван Келемен високо оцінив майстерність українських вояків і вручив їм Золотий кубок переможців, пам'ятні медалі та подарунки. Друге місце здобули резервісти США, третє — митники Угорщини.

Новини футболу

Розколові, що утворився в штабі українського футболу, рішуче поклала край організація, котра поставлена державою на чолі спортивного руху, — Міністерство у справах молоді і спорту. Для його втручання були вагомі правові аргументи — статут ФФУ, як з'ясувалося, не було належним чином зареєстровано, договір цієї громадської структури з міністерством на 1996 рік не оформлявся (генсекові Федерації футболу Миколі Чернишові, зануреному в «опозиційну» діяльність, було ніколи виконувати свої прямі обов'язки, промахнувся тут і сам президент ФФУ Віктор Банников).

Ось чому минулого четверга в Міністерстві у справах молоді та спорту було скликано футбольний актив за участю членів виконкому ФФУ, президентів провідних клубів, керівників професіональної футбольної ліги (ПФЛ). Ухвалили рішення скликати 27 червня 1996 року конгрес ФФУ, який затвердить зміни в її статуті (у тому числі — викликані створенням ПФЛ), заслухає звіт федерації і проведе вибори її керівників. Делегати конгресу обиратимуться на обласних конференціях, право вирішального голосу матимуть і законні представники спортивних товариств та відомств.

Таким чином, не самі лише «територіальні» футбольні функціонери визначатимуть долі команд та гравців. Очолив робочу групу з підготовки змін у статуті Федерації футболу міністр України у справах молоді і спорту Валерій Борзов. До групи увійшли авторитетні футбольні фахівці (у тому числі і висуванці ПФЛ).

***

Визначилися майже всі учасники майбутнього розіграшу Кубка чемпіонів. Перша вісімка команд автоматично потрапляє до Ліги. Це такі клуби: Ювентус (Італія, Турін), Атлетіко (Іспанія, Мадрид), Боруссія (Німеччина, Дортмунд), Мілан (Італія), Осер (Франція), Порто (Португалія), Аякс (Нідерланди, Амстердам), Манчестер Юнайтед (Англія).

Чемпіон нашої країни (а ним найшвидше за все стануть київські динамівці) потрапив до третьої вісімки команд разом з Славією (Чехія, Прага), Рейнджерсом (Шотландія, Глазго), Русенборгом (Норвегія), Стяуа (Румунія, Бухарест), Маккабі (Ізраїль, Тель-Авів), а також з чемпіонами Польщі та Угорщини, де першості ще не закінчилися.

Можливими суперниками нашої групи стануть команди з другої вісімки: Брюгге (Бельгія), Панатінаїкос або АЕК (Греція), Аланія (Росія, Владикавказ), Фенербахче (Туреччина, Стамбул), Брондбю (Данія), австрійські Рапід (Відень) або Штурм (Грац), Гетеборг (Швеція) та Грассхопер (Швейцарія, Цюріх).

Відбіркові матчі Ліги чемпіонів відбудуться 7 та 21 серпня. Жеребкування заплановане на 26 липня.

Наступний номер «Голосу України» вийде 5 червня 1996 року

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 331941.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311099.